

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 153. szám
1940. július 11., esztörtök

Felolós-szerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

Az Uralkodó avatta fel a Nemzet Pártja bucuresti-i székházát

Az ünnepség lefolyása a Sturdza-palotában —
Gigurtu kormányelnök Románia új politikájáról

Románia kilépett a Népszövetségből

Bucuresti. Tegnap este 7 órakor Őfelsége II. CAROL király jelenlétében folyt le a Sturdza-palotában a Nemzet Pártja székházának ünnepélyes felavatása, amelyen Ion Gigurtu vezérkari főnök vezetésével megjelentek a párt összes magasrangú vezetői. A palota bejárata előtt nemzeti színű lobogó lengett és a feljárt két oldalán a Nemzeti Gárda tagjai állottak sorfalat. A palota dísztermét gyönyörűen feldíszítették és telve volt a párt vezetőivel. Délután fél 7 órakor megérkezett Ion GIGURTU vezérkari főnök, szemlét tartott a nemzeti gárda különítménye felett, amelynek vezetője Corneli CIOCALTAU tett jelentést. Gigurtu nagy lelkesedéssel fogadták. Pontban 7 órakor érkezett már Őfelsége, a király nyitott gépkocsin, amelyet saját maga vezetett. Az uralkodó a Nemzet Pártjának vezéri egyenruháját viselte és a tömeg hatalmas lelkesedésben tört ki Őfelsége megérkezésekor.

A palota bejáratánál Gigurtu vezérkari főnök üdvözölte az uralkodót. A lelkészek ezután felszentelték a székházát. Beszédet nem hangzottak el. Őfelsége a király az egyházi szertartás után megtekintette a palota munkatermeket és azokat a helyiségeket, amelyekben az uralkodó és a párt vezetőinek irodáit rendezik be. Az uralkodó ezután barátságosan elbeszélgetett a párt vezetőivel és részletesen érdeklődött valamennyi kérdés felől, utasításokat és tanácsokat adva. Őfelsége teljesen tájékozva volt a szervezési kérdések felől és a tisztviselők csodálattal adóztak az uralkodó kitűnő szervező tehetsége iránt. Később Gigurtu vezérkari főnökkel visszavonult és megbeszélte vele a párt munkaprogramját. A megbeszélés befejezése után elbucsuzott a jelenlévőktől és az uccán várakozó tömeg lelkes éljenzése közben visszatért a királyi palotába.

Manoilescu külügyminiszter Romániának a Népszövetségből való kilépéséről

Bucuresti. Manoilescu Mihail külügyminiszter ma a következő hivatalos nyilatkozatot adta:

„Románia kilépett a Népszövetségből. Hazánkban a Népszövetségből történt kilépése véglegesen bezárja azokat a politikai illúziókat, amelyekben sokáig éltünk. A Népszövetség következtében Románia bizonyos jelenségszerű látványosságok számában volt alávetve, amelyekből semmi tényleges előnye nem volt. Ez az automatikus mechanizmus károsan befolyásolta saját önálló nemzeti felfogását és helyes felismerését nagy nemzeti érdekeinknek, ugyanakkor pedig hátrányos viszonyt teremtett számunkra kiváló és hatalmas nemzetekkel szemben. Most, hogy nemzeti politi-

kánk saját nagy nemzeti érdekeinket és az európai realitást világosan felismerte, Románia jelenlétének a Népszövetségben semmi értelme nincs.

Szófia. (Rador.) A Slovo című lapban Manoilescu külügyminiszterről cikk jelent meg, melyben a külügyminiszter tevékenységével és ideológiájával foglalkoznak. Románia új külügyminiszterét mindenkor rokonszenvvel fogadták Bulgáriában. A lap tudósítója nyilatkozatot kapott Manoilescu külügyminisztertől, aki tevékenységi programjáról beszélve leszögezte, hogy a szomszéd népek közötti politikai és gazdasági egyensúly fenntartására törekszik.

Gigurtu kormányelnök nyilatkozata a Berliner Börsenzeitungban

Berlin. (Rador.) A Berliner Börsenzeitung tudósítója interjút kapott Gigurtu miniszterelnöktől, aki a következőket mondotta:

— Romániának az új európai rendbe való beilleszkedése kormányom közreműködésével történik és nem üres szavakkal, hanem gyors tényekkel, amelyek egy új nemzetgazdasági alap megteremtésére döntő fontosságúak. Ezek az intézkedések összhangban lesznek Európa új gazdasági fejlődésével és a tengelyhatalmak célkitűzéseivel. Románia természeti kincsének értékesítését a jövőben a nemzet intézi, elsősorban pedig vonatkozik ez a mezőgazdaságra, amelynek termelését szoros együtt-

működésben Németországgal fogjuk értékesíteni. A nemzeti erők egységesítése biztosított képezi a politika tartósságának, mert sem kívülről, sem pedig belülről nem létezhet olyan ellenzék, amely építő munkánkat megakadályozza. Magában az országban és különösen az új szovjetbarátok mentén legteljesebb a nyugalom és a rend. Az élet normálisan folyik minden téren.

A Popolo d'Italia megállapítása szerint a Balkán-államokban legutóbb észlelt idegességet a nyugalom váltotta fel, ami annak köszönhető, hogy megszűnt a Franciaország és Anglia által felajánlott garancia.

Az országban teljes a rend és nyugalom

Bucuresti. A minisztertanács tegnap délután 7 órakor Ion GIGURTU miniszterelnök elnöklétével második ülését tartotta meg. Meghallgatták Popescu David tábornok belügyminiszter jelentését a belső rend helyzetéről, megállapítva, hogy az országban teljes a rend és a nyugalom. A beszarabiai és bukovinai menekül-

tek segélvezésének munkája rendszeresen folyik a belügyminisztérium vezetésével. Ezután a többi miniszterek tették meg jelentéseiket, majd pedig Mihail MANOILESCU külügyminiszter közölte a minisztertanáccsal a külfölddel fennálló kapcsolatok főbb szempontjait és megállapította, hogy azok kedvezően fellődnek.

amiben nagy szerepe van az új kormány működésének. A minisztertanácsot Ion Gigurtu miniszterelnök expozéja felezte be, amelyből kiderült, hogy a kormány tagjai között tökéletes az egység, úgy bel-, mint külpolitikai kérdésekben. A minisztertanács fél 10 órakor ért véget.

Bucuresti. Hivatalosan jelentik: A tegnap esti minisztertanács megmutatta, hogy a problémák megoldása tekintetében a súlyos napokban a legteljesebb összhang uralkodik a kormány tagjai között; akiket Őfelsége az ország élére hívott és akik a megértés és a munkavállalás egységében működnek. Egyes rádióállomások különböző hírdásaikkal meg szeretnék zavarni azt a harmóniát, amely a román sors jobbrafordulásáért, jogaink megvédésének jegyében történik. Az igazi román lelkiismeret azonban tudja, hogy országunk legfőbb alapelve és parancsa: a hit, a szolidaritás és a nyugalom mindenekfelett való fenntartása.

Kihallgatások az Uralkodónál

Bucuresti. Őfelsége a király főudvarnagyi hivatalának 43-as számú közleménye: A főudvarnagyi hivatal jelenti: Őfelsége a király július 10-én fogadta Ion Gigurtu miniszterelnököt, Manoilescu Mihail külügyminisztert, Nicolae Pais ellentengernagy adjutáns, tengerészeti és légügyi minisztert és Vasile Radulescu Mehedinți meglatalmazott minisztert.

Atvette hivatalát Budisteanu kultuszminiszter

Bucurestiből jelentik: Ma vette át Radu Budisteanu, újonnan kinevezett kultuszminiszter a tárca vezetését Horia Sima professzortól. Az új miniszter az öt üdvözlő szavak után kifejtette, hogy nem mint idegen ember jön a kultuszárcához, ismerősek számára a problémák, nem különben a munkatársak is. Kihangsúlyozta, hogy minden erejével támogatni kívánja az ősi államegyházát és Őfelsége iránti rendületlen odaadással kívánja nevelni az ifjú nemzedéket.

A nemzetvédelmi miniszterium új vezértitkára

Bucuresti. Nicolae Sova tábornokot, a nemzetvédelmi miniszterium vezértitkárává nevezték ki.

Egyesítették a külkereskedelmi és nemzetgazdasági minisztériumot

Bucuresti. A hivatalos lap mai számában rendelet jelent meg, amelynek alapján július 10-iki kezdettel a külkereskedelmi minisztériumot a nemzetgazdasági minisztériumba olvasztották be.

A külföldi sajtó a külpolitikai helyzetről

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: Valamennyi német lap közli Gigurtu miniszterelnök rádiónyilatkozatát. A lapok megelégedéssel emlékeznek meg arról, hogy Románia új politikai orientációja a tengelyhez való csatlakozást jelenti.

Athén. (Rador.) „Románia külpolitikai helyzete a tengely politikájában.” „A kisebbségi kérdés.” „Gigurtu miniszterelnök nyilatkozata.” „Románia együttműködése a tengelyhatalmakkal.” „Új utakon a román politika.” „A nemzet egysége és szolidaritása.” címek alatt foglalkoznak a görög lapok Gigurtu miniszterelnök bucuresti-i rádióbeszédével.

Istanbul. Rador. „A román kormány elhatározta, hogy a legjobb viszonyt kívánja fenntartani szomszédával.” cím alatt a török lapok első oldalán közlik az új román kormány nyilatkozatát.

Belgrád. (Rador.) A jugoszláv saltó 2-3 hasábnos cikkeiben közli Gigurtu miniszterelnök rá-

dióbeszédét, valamint azt a nyilatkozatot, amit az Utro nevű bolgár lap munkatársának tett. Közli: Manolescu külügyminiszter nyilatkozatát is. A Novosti című lap római sajtónyilatkozatának alapján megállapítja, hogy a román kormány nyilatkozata kitünő visszhangot keltett Belgrádban is, ahol nagy megértéssel fogadták a román politika új orientációját.

A Jutro nevű lap vezércikkében megállapítja, hogy az új román kormányban valamennyi nemzeti irányzat képviselője részt vesz. A határokon innen lakó nemromán elemek is magukévá teszik ezt a politikát. A román kormány — írja a lap — eredményesen igyekszik összhangba hozni a külpolitikát a nemzetgazdaság politikájával.

A Vreme hetli szemléjében többek között ezeket írja: A romániai események egy nemzeti szerencsétlenség után magukon hordják az új születés pecsétjét. Gigurto miniszterelnök tekintélyes politikai személyiség, megalkuvás nélküli nacionalista és minden erejével a Róma—Berlin tengely támogatója, aki azt kívánja, hogy Románia a tengely politikájába illeszkedjen bele. Az új kormány magába olvasztotta mindazokat a nemzeti elemeket, amelyek eddig ellenzéki magatartást tanúsítottak. Balkáni szomszédunknak ez az elhatározása minden kétség nélkül hozzá fog járulni a balkáni helyzet megszilárdításához, mert Románia geopolitikai helyzete is szilárd és kizártnak látszik minden nemzetközi politikai kísérletezés.

Külföldi hírek cáfolatai

Constantából jelentik: A miniszterelnök vezérfelügyelői vizsgálataik alapján jelentéseket tettek, amelyek szerint egész Dobrudzsában normális keretek között folyik az élet.

Ugy a királyi helytartó, mint a többi közhatalóságok tevékenysége a közigazgatási tényezőkkel (prefektus, polgármester, stb.) az élükön zavartalanul tart. Minden tisztviselő a helyén van és teljesíti kötelességét.

Ami a gazdasági életet illeti, az éppen úgy folyik, mint addig. A lakosság intenzív módon vesz részt egy mezőgazdasági, mint a kereskedelmi munkában.

Alapvetően az összes hírek, nincs más céljuk, mint hogy a közvéleményben zavart keltsenek.

A Rador felhivatalos távirati ügynökség közleménye:

Bucurestiből jelentik: A budapesti lapok napok óta riasztó sajtóhadjáratot folytatnak Románia belső helyzetéről, különös tekintettel az Erdélyben élő kisebbségekre. Azt állítják, hogy a román állam részéről veszélynek és fenyegetésnek van kitéve a magyar kisebbség, anélkül azonban, hogy tényleges adatokat hoznának fel. Ezenkívül a budapesti lapok fantasztikus híreket közölnek arról is, hogy a román hatóságok részéről a romániai kisebbségek üldözéseinek és kellemtelenségeinek vannak kitéve. Könnyű megérteni, hogy az a sajtóhadjárat Románia és Németország között nézeteltéréseket akar felidézni éppen akkor, amikor országunk a birodalomhoz való közeledés politikáját folytatja. Ez az ármánykodás azonban nem vezethet célra, mert Németországban teljesen tisztában vannak azzal, a bánásmóddal, amelyben nemcsak a német kisebbség, hanem Romániában élő valamennyi kisebbség részesül. (Rador).

Egyelőre jelenlegi lakhelyükön maradnak a menekültek

Bucuresti. Az igazságügyminiszter bizottságot alakított, hogy a menekült bírákat, államügyvédeket és bírósági tisztviselőket részben a szolgálati érdek, részben pedig személyes kérésük alapján az ország más részeibe beosszák. Az erre vonatkozó kérvényeket július 14-ig kell benyújtani.

A belügyminiszter felhívást intézett a menekültekhez, hogy egyelőre ne hagyják el azokat a helységeket, ahová időlegesen elhelyezést nyertek.

Tíz napon belül jelentkezniük kell a menekülteknek

Bucuresti. David Popescu tábornok, belügyminiszter rendeletet adott ki, melynek értelmében minden menekült köteles 10 nap alatt jelentkezni abban a központi irodában, amely a menekültek nyilvántartására létesítettek. Vidéken ezek a jelentkezések a prefekturákon, vagy a helyi hatóságnál történnek. Négy osztályba sorolják a menekülteket: 1. Tisztviselők családtagjaikkal, 2. Szabadfoglalkozásúak, 3. Önálló mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi foglalkozásúak, 4. Polgári lakosság és a gyermekek. Ez a bizottság teremti munkaközpontokat is a menekülteknek.

Cezar Popescu, a Distributia igazgatója a bogosaiai fiók nevében 106.600 lejt küldött a menekülteknek, amely összeget négy óra alatt gyűjtötték össze.

Három jalomitamegyebeli földműves 2400 leinyi készpénzt, 3 lovat és 2 szekert adományozott — mint követésre méltó példát — a menekülteknek.

Lezajlott Münchenben a német-magyar-olasz államférfiak nagyherderejű találkozója

Hitler német birodalmi vezér és Ribbentrop fogadta a magyar és olasz államférfiakat a bajor fővárosban — Diszszemie és diszebed Münchenben — Hitler-Mussolini találkozó készül

Szerda este hazautaztak a magyar államférfiak

München. (Rador.) CIANO gróf olasz külügyminiszter kedden este 9 órakor megérkezett Münchenbe. Kíséretében voltak Dino ALFIERI berlini olasz nagykövet, MUTTI meghatalmazott miniszter, GELOZIA protokollónk, valamint OBERELLI, ANSALDO és MARATEA olasz útszállítók. Velük jött még a határtól MACKENSEN német nagykövet és DÖRNBERG báró, a tanácsadói protokollónk. A müncheni pályaudvar zászlódszót öltött és az érkező olasz vendégeket

RIBBENTROP birodalmi külügyminiszter, EPP tábornok, Bajorország birodalmi helytartója, a párt és az állami hatóságok vezetői, az olasz konzul, az olasz kolónia vezetői, valamint a nyolcadik német repülőezred diszszázada várta. A vasúti kocsiból kiszálló Ciano gróf elsőnek a német külügyminisztert üdvözlötte, majd ellépett a diszszázad előtt. Egész München népe kitörő lelkesedéssel ünnepelte az olasz államférfit.

A magyar államférfiak ünnepélyes fogadtatása

Ciano gróf vonatának megérkezése után futott be a müncheni pályaudvarra az a különvonat, amely TELEKI Pál gróf magyar miniszterelnököt, CSÁKY István gróf magyar külügyminisztert és kíséretüket hozta. A magyar államférfiakkal jött NICKL Alfréd meghatalmazott miniszter és a magyar külügyminisztérium számos főtisztviselője. A magyar vendégeket Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter, DÖRNBERG protokollónk és STOJAY Döme berlini követ, a müncheni magyar főkonzul fogadták. Felsorakoz

tak a pályaudvaron a kivézenyelt diszszázad mellett a Hitler-iffiak és a nemzeti szocialista leányegyesületek tagjai, akik kitörő lelkesedéssel köszöntötték az érkezőket. A szívélyes pályaudvari fogadtatás után a vendégek a német-olasz és magyar zászlókkal felszított állomás épületén keresztül a pályaudvar előtti térre értek, ahol a tömeg hangos „Heil”-kiáltásokkal felelte ki a köszönvért. A magyar államférfiak ezután kíséretükkel együtt a müncheni Reginszállóba hatoltak.

Hitler, Ciano, Teleki, Ribbentrop és Csáky tanácskozása a müncheni „Vezéri Házban”

Budapest. A Magyar Távirati Irodának jelentik Münchenből: A müncheni „Vezéri Házban” Hitler birodalmi vezér szerdán délelőtt 11 órakor fogadta TELEKI Pál gróf miniszterelnököt, CSÁKY István gróf külügyminisztert és gróf CIANO olasz külügyminisztert, RIBBENTROP birodalmi külügyminiszter jelenlétében. A két és fél óra hosszú tartó tanácskozáson csupán SCHMIDT követ vett részt, mint tolmács. Ribbentrop birodalmi külügyminiszter délután 2 órakor ebédet látta vendégül a magyar és az olasz államférfiakkal. Az ebédet jelen volt EPP tábornok, bajor helytartó, SIGBER miniszter, WAGNER müncheni körzetvezető, ALFIERI olasz nagykövet, ERZMANSDORFF budapesti német követ, STOJAY Döme berlini magyar követ, a müncheni magyar főkonzul és több német vezető személyiség. A magyar vendégek délután fél 4 órakor gépkocsin elhagyták München és Salzburgba utaztak. Utjuk közben Chlmsee-ben megúszonpáztak. Itt az esti órákban felszálltak különvonatukra és visszautaztak Magyarországra. A magyar miniszterelnök, a külügyminiszter és kíséretük előreláthatólag csütörtökön a kora délelőtti órákban érkeznek meg Budapestre. (Rador.)

Többek között

Hitler és Mussolini legközelebbi találkozóját beszélték meg Münchenben? . . .

Rómából jelentik: Az olasz sajtó úgy tudja, hogy Ciano berlini utazása csak előkészítője volt Hitler és Mussolini legközelebbi találkozásának. A tengelyhatalmak vezetői e tárgyaláson, melynek időpontját még nem állapították meg, megszabják az új európai rend tervezetének alapvonalait.

Részletes jelentés Ciano nyugati tanulmányutjáról

Berlin. (Rador.) Ciano külügyminiszter kedden a nyugati hadműveletek színhelyének második részét látogatta végig. Flandriában Dunkerque, Briggs és Lille városokat tekintette meg, itt is főként a repülőtereket. Ciano repülőgépen tette meg az utat és vele együtt voltak Mackensen római német, Alfieri berlini olasz nagykövetek. A kíséret külön repülőgépen követte a minisztert. Dünkirchen előtt a kikötőben rengeteg elszállított ellenséges hajó roncsai vannak felhalmozva és felmérhetetlen annak a hadianyagnak mennyisége, amelyet a menekülő angol és francia egységek otthagytak. Mindenütt a belga hadsereg, valamint a német megszálló csapatok katonái ünnepelték az orosz vendéget. Dünkirchen elhagyása után a Lille felé vezető úton a páncélkocsinak valódi szörnyűséget látta, Ciano gróf repülőgéppel Lillebe ért vissza és ezzel be is fejezte látogatását a nyugati hadszínteren.

Berlin. A Német Távirati Iroda jelentik Münchenből: Hitler, birodalmi vezér szerdán délelőtt Ribbentrop birodalmi külügyminiszter és a német kormány meghívására, a vasárnap óta Németországban tartózkodó Ciano gróf, olasz külügyminiszter jelenlétében, a Königliche-téren lévő vezéri palotában fogadta Teleki Pál gróf magyar miniszterelnököt és Csáky István gróf magyar külügyminisztert. A megbeszélések a három ország között fennálló hagyományos baráti kapcsolatok szellemében folytak le. (Rador.)

München. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelentik: A vezéri házában Hitler vezér, Ribbentrop és Ciano gróf, valamint gróf Teleki és gróf Csáky között 12 óra 45 perckor a tanácskozások befejeződtek. Ezután a vezér még további félórás megbeszélést folytatott Ciano gróf olasz és Ribbentrop német külügyminiszterrel. Amikor 14 óra 15 perckor Ciano gróf elhagyta a vezéri házat, a palota előtt összegyűlt sokaság hársányan megéljenezte és melegen ünnepelte. Később Ciano gróf részt vett a „Nagy évszak” szállóban, Ribbentrop külügyminiszter által adott diszebeden. Az ebédet gróf Teleki Pál, Csáky István gróf és külön-böző személyiségek vettek részt.

Berlinből jelentik a Német Távirati Iroda: Ribbentrop német külügyminiszter tegnap kihallgatáson fogadta a Berlinben tartózkodó Sogo volt japán külügyminisztert, majd hosszabb eszmecsere után folytatott Tobías Bardol bulgár követet.

Később Románia és Finnország berlini meghatalmazott minisztereit fogadta kihallgatáson s velük hosszasan megbeszélést folytatott.

Nehézségbe ütközik az angol gyermekek elszállítása

Londonból jelentik: Nagy problémát okoz az angol fővárosban a kiűrtégi rendelkezésekkel kapcsolatosan a gyermekek elszállítási ügye. Az óceánra történő szállítás igen veszélyes is lehet a nagy gyermekcsoportok számára, azonkívül pedig kellő számban sem állnak hajók a célra rendelkezésre. E héten ez ügyben újabb intézkedéseket kell fogantatni. Angliában kétségkívül igen nagy az izgalom a várható német támadás és az esetleges ellenséges invázió miatt.

A Vreme szerint:**Ciano gróf Vichybe is ellátogat és Petain marsallal tárgyalni fog? . . .**

Berlin. Jelentettük, hogy Ciano gróf olasz külügyminiszter miután a Maginot-vonalat megtekintette, visszatért Berlinbe. Ujabb jelentések szerint Ciano gróf berlini tárgyalásait nemcsak szerdán, de csütörtökön is folytatja. A belgrádi Vreme azt jelenti, hogy németországi útja után Ciano gróf Vichybe is ellátogat, ahol találkozni kíván Petain marsallal és Franciaország jelenlegi vezető politikusaival.

Olasz-angol tengeri ütközet a Földközi-tengeren

Róma. (Rador.) A Stefani iroda tengerészeti tudósítója jelentette szikratávíron a következőket:

— Olasz tengeri haderők megütköztek az angol hadiflottával. A tengeri csata délután 14 óra 30 perckor kezdődött és a 37-ik szélességi és 18-ik hosszúsági fok találkozásánál Calabria kikötő és a Sporti Venti fok közelében. A tengeri ütközet estl 21 óráig tartott és ekkor az angol hajóhad déli irányban visszavonult.

A Stefani iroda jelenti, hogy egy olasz repülőgép szikratávíron jelentette állomásának, hogy egy angol hadihajórajt fedezett fel, amely egy sorhajóból két cirkálóból, két torpedórombolóból, egy repülőgépnyahajóból és több kisebb egységből állott. Az olasz bombázó repülő több hullámban támadták meg az angol hadihajókat. A sorhajót és a repülőgépnyahajót bombatalálát érte. Egy cirkáló elsüllyedt. Az olasz gépek sértetlenül visszatértek állomáshelyükre.

A Reuter hírszolgálati iroda is közleményt adott ki a lezajlott olasz—angol tengeri csatáról. Az angol jelentés a következőképpen hangzik:

A Földközi-tenger középső részén angol hadihajók felvették az érintkezést az olasz flottával, amely két sorhajóból, 8 és 6 hüvelykes ágyúkkal torpedórombolókból és cirkálókból állott. A csata eredményéről még részletek nem érkeztek. A gibraltári angol flotta a Földközi-tenger középső része felé futott ki.

A Stefani-ügynökség újabb részletes jelentése közli az olasz főhadiszállás legújabb hivatalos harctéri jelentését, amely a következő: Julius 8-án felderítő repülőink jelentették, hogy három csoportra osztott angol tengeri haderő, amely több sorhajóból és repülőgépnyahajóból, kisebb cirkálókból és torpedórombolókból áll. Kréta szigete közelében Észak-Afrika partjai felé vonul. A hírt megerősítette egy olasz tengeralattjáró is, amely torpedó lövésekkel elsüllyesztette az egyik angol torpedórombolót. A hír vétele után az olasz légihaderő azonnal elindult támaszpontjáról, felkereste a nyílt tengeren tartózkodó angol hajóhadat és azt az egész nap folyamán bombázta. Több angol hajót találtat és ezek súlyosan megrongálódtak és a lángok tisztán láthatók voltak egyes hajók fedélzetén. Az egyik angol hajó, valószínűleg egy sorhajó elsüllyedt. Valamennyi olasz repülőgép visszatért támaszpontjára, egy kivételével, amely görög területen kényszerleszállást végzett és utasai sértetlenül értek földet. Az angol tengeri alakulat tovább folytatta útját, amelynek célja valószínűleg az, hogy a Földközi-tenger középső részéről támadást indítsen az olasz tengerpart egyik fontosabb támaszpontja ellen. Erre az egész olasz hajóhad kiutott, hogy ezt a kísérletet megküldje. Julius 9-én, jellehet a látási viszonyok a rossz időjárás miatt erősen korlátozottak voltak, az olasz és angol tengeri haderő a Yoni-tengeren mégis felvették a harcot. Az ellenség rövid de heves harc után lemondott az ütközet folytatásáról és a harc színhelyéről eltávozott.

A tengeri ütközet során egyetlen hadihajónk megrongálódott, de két nap alatt az is harcra képes állapotba kerül. A hajó személyzetének 29 tagja hősi halált halt, míg 60 megsebesült. Ezen kívül a Dostinó olasz torpedóromboló elsüllyedt, de legénységét megmentettük és végül egyik tengeralattjárónk nem tért vissza. A légi harcok során 3 repülőgépünket veszítettük el. Az olasz légierő különben tovább folytatta az ellenséges hajóraj üldözését — fejezi be jelentését az olasz főhadiszállás.

Berlin. A német sajtó részletesen foglalkozik ma esti kiadványaiban a Földközi-tengeri nagy ütközettel. Megkezdődött — írja Börsenzeitung — a Földközi-tenger megtisztítása. Az olasz flotta galléron ragadta az angol tengeri erőket és leckét adott nekik ugyanugy, mint ahogy már leckét kaptak az angol tengerészek az Észak-tengeren és Dunkerquénél. Alexander, a tengerészeti első lordja azt mondotta, hogy a flottára épül fel Anglia egész hatalma és most ennek a flottának torkát fogta meg az olasz harci készség és elszántság.

A francia szenátus elfogadta az alkotmányt módosító javaslatot

Vichy. (Rador.) A francia szenátus 225 szavazattal egy ellenében elfogadta az alkotmány módosítására vonatkozó kormányjavaslatot. A francia nemzetgyűlés ma délután 3 órakor ül össze tárgyalni az új alkotmány életbeléptetésére vonatkozó törvényjavaslatot.

A szenátus ülésén Reibel szenátor határozati javaslatot nyújtott be, amely szerint küldjenek ki bizottságot, hogy megállapítsák, kik követtek el mulasztást azzal kapcsolatban, mi szerint Franciaország készenlétlenül lépett be a háborúba.

A szenátus a javaslatot elfogadta és ezzel kapcsolatban rövidesen összeül a nemzetvédelmi és a külügyi bizottság, hogy megtárgyalja, kik követtek el mulasztást, hogy Franciaországban a katonai eszközök elégtelennek bizonyultak.

A német Fehér Könyv újabb adatai

Berlin. A német külügyminisztérium tovább folytatja azoknak az okmányoknak közlését, amelyeket a francia vezérkar titkos levéltárában találtak. A 21. számú okmány Weygand tábornoknak 1939. december 9-én Daladier miniszterelnökhöz intézett jelentését tartalmazza, amely a szövetségesek hadicéljairól beszél. A legfontosabb — írja Weygand — a Balkánnak hadszíntérre leendő változtatása, mert ez részben új arcvonal lesz a németek számára, másrészt pedig ottani iparüzemei és éléskamrái semmisülnek meg. A kezdeményezést feltétlenül a szövetségeseknek kell a kezükbe venniük és megfelelő diplomáciai előkészítésnek kell megelőznie a katonai akciókat. A 22. számú okmány Massini an-

karai francia nagykövetnek Daladierhez intézett sürgönyét tartalmazza amely szoros összefüggésben van és ugyanazt a célt szolgálja, mint a későbbi. 1940. január 7-én küldött távirat, ahol a szövetségeseknek azt ajánlja, hogy gyakoroljanak nyomást Törökországra, hogy engedje meg a francia haditörvényszék elé állítsák őket.

szövetséges bombavetőknél török felségterületeken való átrepülést a szovjetországi bakul petróleumtelepek megtámadására. A 24-es számú okmány Corbin londoni francia nagykövet Revnaud hoz küldött jelentése, mely jelzi, hogy Anglia azt kívánja Törökországtól, hogy amennyiben Olaszország háborúba lépne, Törökország teljes haderejével álljon a szövetségesek mellé és Olaszország ellen.

A svéd külügyminisztérium leleplezése svéd hajók elleni angol támadásról

Stockholm. (Rador.) Hírek terjedtek arról, hogy angol bombavetők megtámadtak négy torpedórombolót és két hadigőzöst, amelyet a svéd kormány vásárolt Olaszországtól. A svéd külügyminisztérium erre vonatkozólag nagyérdeklődéssel leleplezéseket közöl. A szóbanforgó svéd hajóegységeket a Faroe szigetek mellett angol hajók feltartóztatták és a kikötőikbe kísérték, majd amikor Svédország a Foreign Office-nál e tárgyban tiltakozott, szabadon engedték őket, azonban már a fogvatartás alatt a hajók megrongálódtak. Mikor a hajókat az angol hatóságok elengedték, mintegy 10 napi fogvatartás után és a hajók Svédország felé voltak utban, a norvég partok mentén hirtelen angol bombavetők tüntek fel, amelyek tüzet nyitottak a svéd hajóegységekre. Sok bombatalálát következtében megrongálódtak a svéd hajók. — Anglia pedig sajnálkozását fejezte ki a megtörtént „tévedés” felett. Svéd körökben a külügyminisztérium leleplezése és hivatalos közleménye nagy feltűnést keltett.

Cambon visszalépett nagyköveti állásától

Vichy. (Rador.) Roger Cambon volt londoni francia nagykövet július 5-én kihallgatáson jelentkezett Halifax lord külügyminiszternél és bejelentette, hogy saját elhatározásából visszalép a nagyköveti állástól. A francia külügyminisztérium Cambont felfüggesztette.

Attlee őrnagy elszólása

London. Attlee őrnagy nagy beszédet tartott és hangsúlyozta, hogy Nagybritannia totális háborúban van és ezért minden angolnak, bárhol tartózkodjon és bármilyen foglalkozást üssön, kötelessége katonának tekintenie magát, mert Nagybritannia halálos veszélyben forog. (Curentul.)

Angol jelentés a „Ile de France” lefoglalásáról

Singapur. (Rador.) Az angol hatóságok közlik, hogy az Ile de France jelenleg az angol kormány fennhatósága alatt áll, azonban nem az angol flotta egységei foglalták le, mert a hajó június 30-án utas és rakomány nélkül futott be a kikötőbe. A hajón még most is francia zászló leng.

Angliában észszerűsítik a vaj-és tea fogyasztást

Londonról jelentik: (Rador.) Woolton lord, elátási miniszter közölte, hogy július kilencedikétől kezdődőleg észszerűsítik a tea-fogyasztást és személyenként 62 grammban állapították meg a heti tea-adagot. Tizenöt nap múlva észszerűsítik a margarin, valamint az összes zsiradékok — így tehát a vaj — fogyasztását. Megtiltották a vendéglőknek, hogy ugyanazon étkezés alkalmával egyszerre szolgálganak fel husételt és hal-félékből készült fogást. Woolton lord kijelentette, hogy ezeket az intézkedéseket esetleges, hosszú tartamu megszállásra való tekintettel hozták.

Finnország és Svédország csatlakozik a tengelyhez

Berlin. A német jólétesült körökből származó hírek szerint Finnország és Svédország is a legrövidebb időn belül a Berlin—Róma tengelyhez való csatlakozás mellett nyíltan állást foglal. A tengely-politikához való csatlakozás minden kétséget kizárólag a legrövidebb időn belül megtörténik.

URANIA: Nagyfilm színház. Tel.: 12-32. Ma premier!

3 Ma iné, 5, 7.15, 9.15 órakor

Ki ne ismerné Weidmann, a tömeggyilkos szenzációtelkítő bűnügyét? Ezt sikerült óriási anvagi áldozatok árán megfilmesíteni a METRO-filmgyárnak, melyben a vezető szerepeket az amerikai film-művészet élgárdájának két kitűnő egyénisége alakítja.

„Ha az éj leszál”

ROBERT MONTGOMERY. ROSALINDE RUSSEL. a „Réztábla a kapu alatt” hősnője. — Legújabb háborús UFA-híradók.

Reuma, csúsz, aranyér, nőbajok. - Teljes gyógyulás, kellemes nyaralás

VATA DE JOS**kénés és szénsavas hőgyógyfürdőn**

Napi penzió: (háromszori étkezés, lakás) lei 160-180

KÉRJEN PROSPEKTUST!

VASUTI KEDVEZMÉNY!

Irország háborus aggodalmai

Dublin (Rador.) Sir George Newsy, az ír szállítási miniszter nagy aggodalommal beszélt arról, hogy Írország könnyen és rövidesen a háború fő-zónájává válhat.

— Az ország — mondotta az ír miniszter — mindig kihangsúlyozta semlegességét, de el vagyunk határozva, ha megtámadnak bennünket, vagy ha idegen katonaság lépne országunk földjére, ellenállunk. Nagy harcra számítunk s meg

vagyunk győződve, hogy nálunk kezdődhet a háború és idegen megszállás esetén a háború végéig hadműveleti terület maradunk. Már is intézkedés történt, hogy Írország egyes részét elzárjuk onnan, ahol a tényleges harcok és ütközetek lesznek. Ezeket az elzárt országrészeket nagy élelmiszerfőnökségekkel látjuk el és gondoskodunk arról is, hogy kiűritések esetén a menekülteket elhelyezhessük.

Bombamerénylet a jeruzsálemi angol főbiztosság palotája ellen

Berlin. (Rador.) A jeruzsálemi angol főbiztosság palotája ellen valószínűleg bombamerénylet történt mert a kora reggeli órákban a palota felől őrlési dörrenés hallatszott, majd hatalmas füst-felhő szállt fel. A detonáció következtében mintegy ezer ablak betört Jeruzsálemben. A rendőri nyomozás igen nagy titokban folyik, de arra következtetnek, hogy az angol főbiztosság elleni merénylet arab nacionalisták műve volt, akik a zsidó szabadállam megteremtése ellen kívántak tüntetni.

Gusztáv svéd királynak ajánlják fel Haakon norvég király koronáját?

A bucuresti Curenul a Radiopress stockholmi jelentését közli. A jelentés szerint svéd politikai körökben olyan hírek járnak, hogy a norvég nép fel akarja ajánlani a norvég koronát Gusztáv svéd királynak. Ezzel visszaáll-

na az a „skandináv egység,” helyesebben az a politikai és közjogi kapcsolat, amely 1905. előtt volt a két ország között.

Ezt a jelentést más források még nem erősítették meg.

Korosec nyilatkozata Jugoszlávia tengelybarát politikájáról

Róma. (Rador.) A Popolo di Roma munkatársa beszélgetést folytatott Korosec jugoszláv kultuszminiszterrel, a szenátus elnökével. Korosec az olasz lap munkatársa előtt a következőket jelentette ki:

— Jugoszlávia mindenkor jóviszonyt tartott fenn Olaszországgal és ez a baráti jóviszony kifejezésre jutott a szankciók, valamint a spanyol háború idejében is. Jugoszlávia baráti kapcsolatokat tart fenn Németországgal is. Ez a barátság különösen akkor mélyült el, amikor Jugoszláviának közös határa lett Németországgal. Jugoszlávia azt kívánja, hogy a balkáni és Dunavölgyi kérdések mederben felfoldják tovább. A jugoszláv szenátus elnöke végül kilelentette, hogy ő, mint kultuszminiszter azt kívánja, hogy az

olasz-jugoszláv kulturviszony még jobban kifejlődjék és ezért bevezetteti a jugoszláv középiskolákba az olasz nyelv tanítását.

Tiso beszéde

Pozsony. A Szlovák Távirati Iroda jelenti: Tiso miniszterelnök tegnap beszédet mondott, amelynek során hangoztatta, hogy ő volt a legelső, aki Prágában a csehszlovák egyesülés ellen tiltakozott és aki hangoztatta, hogy a kisebb szláv népek akkor találják meg boldogulásukat, ha Németország védnöksége alá helyezik magukat. Németország az az állam, amely a népi elvet érvényesülésre segítette. Minden öntudatos nemzetnek, ha a boldogulás útját keresi, Németország mellett a helye.

Nem létezik tengerészeti egyezmény az Egyesült Államok és Anglia között

Washingtonból jelentik. (Rador.) A DNB közli, hogy Cordell Hull, az Északamerikai Egyesült-Államok külügyminisztere még hétfőn visszautasította azt a Londonból érkezett hírt, mintha az USA és Anglia között tengeri egyezmény lenne a Csendes-óceánra vonatkozóan.

Tokio. (Rador.) A japán külügyminisztérium képviselője nyilatkozott a sajtó előtt és kijelentette, hogy Japán diplomáciai körökben súlyosnak ítélik meg Roosevelt kijelentését a Monroe-elv tágabb alkalmazásáról. Megállapítják, hogy az Egyesült-Államok a passzív defenzívából az aktív defenzívába tértek át és az Egyesült-Államok a jelek szerint mindazokat a szigeteket birtokukba akarják venni, amelyek 1918. után német tulajdonból az európai nyugati hatalmak birtokába kerültek. A japánok visszautasítják Rooseveltnek a Monroe-elvre vonatkozó egyoldalú felfogását és azt követelik az elnöktől, ha elismeri a Mon-

roe-elvet Európa számára és követeli azt Amerika részére, akkor Ázsia szempontjából tartsa megengedhetőnek.

Újabb bomba robbant a new-yorki világkiállításon

Newyork. A newyorki világkiállítás brit csarnokában — a fokozott óvintézkedések ellenére is — ismét bombamerényletet követtek el. A bomba robbanása alkalmával több ember súlyosan megsérült, azonban halálos áldozatot nem követelt a merénylet. A newyorki rendőrség számos gyanúsítottat őrizetbe vett.

Amerikai lap elismerő cikke a német vezérkarról

Newyork. (Rador.) A „Newyork Sund” című újság, amely közismert angolbarátságáról, egy cikke közöl az ugynevezett háborús felelősség kérdéséről. A lap megjegyzi, hogy ma teljesen jóságos, tüstén, ha a franciák és angolok egymásnak tesznek szemrehányást, hogy tulajdonképpen ki a bűnös a bekövetkezett eseményekért. L. kell szögezni — írja a lap — hogy mind a két oldalon történtek hibák, de az egész világ közvéleménye elismeréssel és bámulattal kell, hogy megállapítsa, hogy hiba nélkül és előre kidolgozott miniszteri programjához híven egvedűj a német nagyvezérkar dolgozott.

LAPZARTA:**(Rador-jelentések)**

RÓMA. Csütörtöktől kezdve a nyilvános helyiségek záróját fél órával később, 23 óra 30 percen szabták meg.

RÓMA. Graziani tábornagy, Lybia kormányzója előterjesztést tett a Duce-nak, hogy Lybiában és Olaszafrikában számos intézményt nevezzenek el a hősi halált halt Balboról. Így a Lybiai ut neve a jövőben „Via Balbo” lesz.

MADRID. Andorra, a világ legkisebb köztársasága elhatározta, hogy lezárja határait és több menekültet nem enged be. A rendőrséget megerősítették.

BERN. A francia tengerügyi hivatal jelenté, hogy Alexandriában és az Antillákban angol egységek ismétlen bombáztak francia flottához tartozó hajókat.

LONDON. A tengerügyi hivatal közlése szerint Orkade, Izland és Grönland környékén a halászás veszélyes, mert ezt a környéket angol tengerészeti hatóságok aláaknázták.

GENF. A francia kormány Hamilleroi athéni francia nagykövetet legyelman uton felfüggesztette állását, mert a nagykövet tovább is hivatalában maradt, dacára, hogy onnan visszahívták.

Victor Moldoveanuhoz, a Nemzet Pártja főtitkárához Rafoe Olaras, a légügyi miniszterium altisztje, levelet intézett, melyben slatinai házáat felajánlja, hogy abban amíg a szükség megkívánja, menekülteket szállásoljanak el.

Visszavonták az ének-és zenetiltalmi rendelkezést

Bucuresti. A nyilvános helyiségekben elrendelt ének- és zenetiltalmat visszavonták azza az indokolással, hogy nem lehet egyszertenciákat tönkretenni. Az újabb rendelkezés értelmében a nyilvános nvári helyiségekben szabad a zene és ének, de csak a komoly időknek megfelelő számokat adhatnak elő. A zenészek lehetőleg nemzeti viseletben jelenjenek meg.

Tilosak egyelőre az alkalmazotti-elbocsátások és üzembeszüntetések

Temesvári munkatársunk jelenti: Nagyonfontosságú körrendelet érkezett a temesvári ipar- és munkügyi főfelügyelőséghez, melyet hasonló tartalommal megkapott valamennyi céhezvezetőség is. A körrendelet, mely táviratilag 20.445-940. szám alatt érkezett Temesvárra, tudomására hozza az illetékeseknek, hogy minden fizetett alkalmazott elbocsátása, továbbá üzemeknek részleges vagy teljes leállítására szigorúan tilos. Abban az esetben, ha különleges eset történne, mely valamilyen üzemet erre a lépésre készítené, úgy azt nem teheti meg önként hanem előzőleg a munkügyi minisztériumnak kell tudomására hoznia és az onnan kapott döntés alapján szabad azután eljárni. Alkalmazottak elbocsátása vagy üzemek részleges, teljes leállítása a közgazdasági élet elleni kártevésnek számít.

CORSO nyáron is a legnagyobb sítógereket hozza! Nyitott tétő!

3, 5, 7, 9.15

Ilyen két nagyfilmet egy műsorban még nem látott Arad közönsége:

I. Gaál Franci és Franchot Tone egyetlen nagy filmje

Az utolsó Katalin

Vidám történet, tele zenével és humorral, egy mindent átélő férfiről és egy ártatlan kisleányról. Az első csók, az első randevu, az első csalódás és az első boldogság vidám története.

II. John Weissmüller **Tarzan és fia**

halhatatlan filmje:

Legújabb UFA és Paramount hirdók

Döntő szerepe van a háborús sikerben a légi haderő összekötő csapatainak

Adatok a német összekötő csapatok tevékenységéről

Világszerte a német hadsereg modern hadviselési módszereivel foglalkoznak a lapok. Ezzel kapcsolatban nagy figyelmet szentelnek a repülőgépek döntő fontosságú szerepének. Kevesen tudják, hogy milyen fontos szerepet játszanak a légi útközeteknél az úgynevezett „légi összekötők”. Ezeknek a csapatoknak működési körét ismertetjük a német lapok cikkei nyomán az alábbiakban:

Ti vagytok hadseregünk egyes részei együttműködésének képviselői. Ti tevékeny lehetnétek, hogy támadást indítsunk a szembenálló akadályok ellenére és hogy idejében feltartóztassunk bármilyen ellenséges offenzívát. E szavakkal jellemezte Göring marsall, a német légi haderő legfőbb parancsnoka a légi haderő összekötő csapatainak tevé-

A parancsok és jelentések villámgyors továbbítása

Békeidőben az egyes repülő, valamint léghárító egységek szétszórtnak állomásoztak az egész német birodalom területén. Mivel ezen egységek tevékenységi színhelye gyorsan és elég gyakran változik, a repülőparancsnokság tervének megfelelően, a hozzájuk tartozó összekötő csapatoknak is gyorsan és hiba nélkül kell dolgozniuk. Amilyen gyorsan és meglepetésszerűen kapják a parancsnokságuk határozatait, épp oly villámgyorsan kell azokat a harcoló egységeknek továbbítaniuk.

Egy akció megkezdése előtt az illető parancsnoksághoz nagy számban érkeznek be jelentések. Egy légi támadás vezetésére okvetlenül szükséges, hogy a vonatkozó parancsok a legkisebb részletkéig ki legyenek dolgozva, azaz a támadás pontos idejét, tárgyát, a repülési magasságot, továbbá az ellenség pontos helyzetét kell tartalmazni. Ehhez jönnek aztán a részletjelentések a legközelebbi és legmesszebbi előőrsekről, repülési jelentések az ellenség légi erejének mozgásáról, hogy a léghárító tüzérseget értesíteni lehessen a végül egy csomó jelentés még a várható időjárásról, valamint a létszállási viszonyokról. E hatalmas anyag feldolgozásához, mely anyag percről-percre változik és ki egészülődik, a parancsnokságnak szüksége van egy oly különleges csapatra, mely nemcsak a legjobb és legmegbízhatóbb tájékoztató eszközök felett rendelkezik, hanem a kapott megbízásokat nagy gyorsasággal, fáradhatatlanul és biztosan végrehajtani is tudja.

A villamosság tudvalevően három milliószor oly gyors, mint korunk leggyorsabb repülőgépe. A Morse-készülék, a telefon, a teletip, rádió távírdó és rádiótelefon — legyen az drót, vagy drótnélküli — lehetőséget nyújtanak a villamosság feljebbse-
gének kihasználásában.

A villamosság a hadvezetés szolgálatában

A német légi összekötő csapatokhoz vannak beosztva azok, akik a repülőgépeken a rádiókészülékeket kezelik, a drótnélküli távírdóállomásokon — vagy helyhez kötöttek, vagy motorizáltak — dolgoznak, avagy a meteorológiai rádióállomásokon és az ország különböző sebezhető pontjain felállított léghárítóknál vannak elfoglalva.

Az összekötő légi csapatok szolgálata rendszerint tagas, világos helyiségekben nyer elhelyezést, melyek tele vannak leadó és felvővel különféle készülékekkel. Mindenhol a legnagyobb tisztaság van s semmi sem zavarja a Morse-készülék telepeinek kábelvezetését, sem a telefonok berregését. Innen vezetnek vonalak a repülőter, a parancsnoki állomások, valamint a főhálózat felé. Az épület főle az antennák hálójával van kifestve. A német légi haderő főparancsnoksága így küldi szét parancsait messzire, a birodalom határait, láthatatlanul és az ellenség részére felfoghatatlanul. Így egy repülőter összekötő központja valóban a harctereken birkózó láthatatlan energiák szimbólumainak egyikét képviseli.

Mindjárt másképp néz ki azonban az összekötő szolgálata akkor, amikor a parancsnokság, melyet az összekötőtestet fenn kell tartani, naponként, sőt már óránként mozgásban van s a kábeleket az ellenség talán már el is szakította. Ekkor az építő osztagok állandóan uton vannak, javítják az elszakadt vezetékeket, hosszútávolságú kábeleket helyeznek el, utakat építenek, majd a tavak és hegység megkerülését szervezik meg. Mindezen munkálatok nagy elővigyázatosságot igényelnek, tekintet nélkül arra, hogy az ellenség látja a munkálatokat s bombázásra kezd, vagy sem.

A német összekötő csapatok a lengyelországi rádióállomásokban már átmentek a tüzkészítésre. A

kenységét, amely csapatok összekötő tényezőket képviselnek a támadás és védelem, léghaderő és légvédelmi tüzérsegt, parancsnokság és csapatok között, mely voltaképpen magvát jelenti annak a légi haderőnek, mely a semmiből tört elő és ma már kezdeményező tényezőként számít Európán át.

Mik tulajdonképpen ezek az összekötő csapatok? Rádiótávirások talán a parancsnokság szolgálataiban? Ki tud valamit e „vezető csapatok” szolgálatairól, amely oly fontos szerepet tölt be a parancsnokság és a harcoló csapatok között s mely bár izoláltan működve minden egyes hadsereg számára, mégis az összes harcbevetett csapat egységeket együttműködésért szolgálja.

német légi haderő hatalmas tevékenysége, valamint villámszerű előretörése, egy egységes front hiánya, melyet aztán egy mozgó háború helyettesített, megkövetelték a légi összekötő alakulatoktól, hogy tevékenységük legvégső határáig menjenek el, kemény és fűkéletes próbára téve ki azokat.

A német összekötő csapatok ismertetésénél nem kell elfelednünk az ellenséggel közvetlenül szembenálló alakulatokat sem. Ezek hősiessége azonban nem talált érdemeik szerinti megbecsülést. Ezek a csapatok az ország bejében légi jelentéseket közvetítenek a léghárító ütegek számára. A fronton a legelső csapatok alkotórészét képezik. Mint az ország belsejében, úgy itt is az a kötelességük, hogy meglepetésszerűen figyelmez-

tessek a csapatokat a következő légi támadásokra és tájékoztassák a vadászpilótákat, valamint a légvédelmet a veszedelem ereje és eredete felől.

Német távírdászok a csatamezőn

Az őket hajlító drótnélküli állomások messze vannak, az ellenség előtt. Ezeket állandóan elő kell készíteni, hogy készen álljanak gépfegyvereikkel a közelgő támadás esetén. Egy ilyen légi jelentést közvetítő német csapat Lengyelországban az ellenség közvetlen közelében helyezkedett el. A rádiótávirás összekötőtestet szerzett a hátról lévő parancsnoki állással, míg a csapat 28 embere lebben állt, feszült figyelemmel halgatva, minden neszezt figyelve. Röviddel ezután egy lengyel lovasbrigád indult rohamra. A huszonnyolc ember teljes erejéből védekezett, sokan meg is sebesültek közülük, végül is azonban nem volt már mit tenniük, megadták magukat. Erre az egyik lengyel lovasistát megkérdezte a távírdász, ki helyét nem hagyta el, hogyan kell a drótnélküli távírókészüléket kezelni, mire a távírdász azzal felelt, hogy bizony nem tudja, mert ő csak az osztag — szakácsa. Az osztag parancsnoka, egy főhadnagy, erre meggyőző módon elkezdte magyarázni, hogy a készüléken csak az időjárásjelentéseket lehet közvetíteni s hogy a távírdász azonnal megszökött, melyt a lengyeleket megpillantotta. A lengyelek azonban nem várták be a magyarázat végét, hanem röviden összezúzták a készüléket. Az eszt azonban a németek részére örömeles „happy end”-el végződött, mert mialatt a németek elindultak a fogság felé, a lengyel különítmény, egy német páncélos autómobilosztag támadra hirtelen teljesen szétszórta — mondanunk sem kell — a távírdász utolsó pillanatban leadott SOS-kijelzése-
nak eredményeképpen.

A kisebbségi tanintézetek vezérfelügyelője kedvezően véleményezi az aradi katolikus gimnázium negyedik osztálya nyilvánossági jogának megadását

Fokozatosan kívánják kiterjeszteni az intézet nyilvánossági jogát

Az aradi római katolikus egyházközség, mint iskolafenntartó, a temesvári római katolikus püspökség útján, ezen kívül a magyar Népközség megalkulása után, a népközségi képviselők által igyekezett visszaszerezni annakidején a gimnázium nyilvánossági jogát. A tanügyi hatóságok előírásainak megfelelően felszerelt intézet minden joggal remélhet, hogy ezt a létkérdést jelentő kérdés mielőbb kedvező elintéztést nyer.

A beadott emlékiratok alapján, dr. Pacha Ágoston megyéspüspök és az erdélyi magyarság képviselőinek többszöri közbenjárása után Dragojmir Silvius dr., akkori kisebbségi miniszter is támogatja az aradi római katolikus gimnázium kedvező elintézésének ügyét, mivel belátta, hogy az aradmegyei magyarságnak jogos kívánsága az, hogy gyermekeit saját anyanyelvén oktathassák.

A többszöri közbenjárásra a nemzetnevelésiügyi minisztérium is — miután a helyszíni vizsgálatok alapján kétségtelenül megállapíthatták, hogy az aradi római katolikus gimnázium éppen olyan jól felszerelt, mint az ország területén bármelyik minta-tanintézmény, — részben kedvezően intézkedett: megadták az intézet alsó három osztályának a nyilvánossági jogot azzal az ígérettel, hogy a jövő esztendőben minden osztályára azt fokozatosan kiterjesztik. Az erre vonatkozó intézkedés az 1939. évi májusában érkezett az aradi római katolikus iskolafenntartó hatósághoz és így az aradi római katolikus főgimnázium első három osztályának növendékei már az intézet tanáraitól tehetők le az osztályvizsgát.

A nemzetnevelésiügyi minisztérium ezen rendelkezése csak fél eredménynek tekinthető és éppen ezért az aradi római katolikus egyházközség a közelmúltban is kérvénnyel fordult a kisebbségi és nemzetnevelésiügyi minisztériumhoz, amelyben a megígért nyilvánossági jog kiterjesztését kérte.

A római katolikus iskolafenntartó intézmény kérvényének visszhangja volt: az illetékes tanügyi hatóságok Tepos vezérfelügyelőt küldték Aradra. Tepos vezérfelügyelő hatáskörébe tartozik az ország összes kisebbségi tanintézményeinek felügye-

lete. Látogatása alkalmával ismételtén megtekintette az aradi római katolikus főgimnázium teljes felszerelését és a látogatása után az intézet igazgatója, illetve az iskolafenntartók előtt elismerését és megelégedését fejezte ki. Ezzel kapcsolatban közölte, hogy a megígért nyilvánossági jognak a negyedik osztályra való kiterjesztésére gyors és kedvező intézkedést kér.

Az aradi római katolikus főgimnázium nyilvánossági jogának kiterjesztésére vonatkozó kérése tehát most az illetékes tanügyi hatóságok képviselőjének kedvező véleményével és javaslatával fekszik a nemzetnevelésiügyi minisztériumban. Kétségtelen, hogy az aradi római katolikus gimnázium minden törvényes előírásnak megfelel — hiszen az elmúlt évek során az aradi magyarság anyagi áldozatot nem kímélve igyekezett biztosítani az intézet létezését — és a legzavartabb felszereléssel látják el az aradmegyei egyetlen magyar tanintézményt, hogy kifogástalanul irányíthassák a magyar ifjúság nevelését. Valószínű, hogy az elmúlt esztendőben megígért nyilvánossági jog kiterjesztésére vonatkozó nemzetnevelésiügyi minisztériumi rendelkezés rövidesen megérkezik Aradra s remélhető, hogy Tepos vezérfelügyelő legutóbbi látogatásának tapasztalata is bizonyossággal lesz arra, hogy az aradi római katolikus főgimnáziumnak nemcsak az alsó négy, hanem mind a nyolc osztálya az életben lévő törvények értelmében is jogosult az annyira óhajtott teljes nyilvánossági jogra.

Leváltották az orosz fémpipari népbiztost

Moszkva. (Rador). Somokalov, a fémpipari ügyek népbiztost felmentették állásától és helyébe Lomakov helyettes népbiztost nevezték ki. A menesztett népbiztos a termelés ritmusa tekintetében nem leltett ki kellő erélyt és azonkívül az anyagok minősége sem felelt meg a követelményeknek.

FORUM filmszínház nyáron is nagy filmeket játszik. Tel.: 20-10.

MA: Az utóbbi évek legizgalmasabb háborús filmje.

A két bajtárs

Erich von Stroheim, Sari Maritza és Ben Lyon-al
UFA és Paramount hirdók a legújabb háborús eseményekkel. — Eladások: 5, 7.15 és 9.15 órákor.
3 órákor matiné, olcsó belvárakkal.

ARADI KOZLONY

Címet: 11-12. sz. útcim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Egy évre... 840 lel. Negyedévre 210 lel.
Hónapról... 420 lel. Egy hónapra 70 lel.

Házasságra ítélve...

Bangkoki jelentés szerint a szími igazságügyi hatóságokhoz törvényjavaslatot nyújtottak be a fogház és börtönviselt öltöztetési kényszerházasági rendelkezések megszüntetése tárgyában. Az érdekes híradásnak még érdekesebb előzményei vannak. Szímban ugyanis mind a mai napig fennáll az a furcsa intézmény, amelynek nevéül bátran lehetne adni azt: "Házasság börtönből". Még ma is érvényben van az a régi törvény, hogy minden hajadon, aki harmincéves koráig nem tudott férjhez menni követheti az államot, hogy adja férjhez. A kormány ezeket a kéréseket minden esetben a fogházigazgatóságokhoz továbbította, mert a régi rendelet álláspontja szerint leginkább akkor térnek végleg jó útra a bűnösök, ha büntetésük kitöltése után megnősülnek.

Igy tehát Szímban minden fevenc egyuttal eleve arra is el volt ítélve, hogy fogháza után feleségül vegyen egy harminc évvel idősebb lányt. Voltak azonban némi könnyítések. Ha az elítélt büne aránylag jelentéktelen, háttérbe pedig kicsiny volt, megadták neki a jogot, hogy a jelöltek között választhasson. Aki pedig nem volt hajlandó házasságra, annak meghosszabbították a büntetését.

Az így kötött házasságok egyébként szinte felbonthatatlanok voltak, nehogy a bűnösök a frigyvet csak szödelgésre használják fel.

Igy tehát a szegény kiszabadult tolvaj néhány évi börtönbüntetés után örök rabságba került.

A most benyújtott reformjavaslat ellentét azzal érvelnek, hogy a tapasztalat megmutatta, hogy ezek a kényszerházaságok nem végeztek rosszul és a legutóbbi esetben fordult elő visszacsúszó bűnös az árván maradt hajadonok kényszerférjével között.

HIVATALOSAN CAFOLJÁK AZ ANNAMI CSÁSZAR HALÁLHÍRÉT. Bangkok (Rador) Hivatalosan mecfafolják azt a külföldi sajtóban elterjedt hírt, mint ha az annami császárt megölték volna. A cálokat hozzáfűzi, hogy az uralkodó az Annam és Hubari melletti repülőtereket kedden megtekintette és azután visszafért palotájába.

G. Leon miniszter munkaterve. G. Leon miniszter, aki tudvalevőleg három minisztérium élén áll, heti munkabeosztását a következőképpen állapította meg: Hétfőn délelőtt a nemzetgazdasági, délután a pénzügyminisztériumban, kedden délelőtt a földművelésügyi minisztériumban, délután a pénzügyminisztériumban, szerdán délelőtt a nemzetgazdasági, délután a pénzügy, csütörtökön délelőtt a földművelésügyi, délután a nemzetgazdasági, pénteken délelőtt a pénzügy, délután a nemzetgazdasági, szombaton délelőtt a pénzügyi, délután a földművelésügyi minisztériumban dolgozik.

A nemzetgazdasági minisztérium munkatervét. Bucuresti. A nemzetgazdasági minisztérium munkatervét a jövőben délelőtt 8-11-ig és délután 2-től 5-ig lesznek.

Megszakadt a Belgrad és Marseille közötti kábel. Belgradból jelentik: A DNB közlése szerint a Vreme beszámol arról, hogy szerdán megszakadt a Belgrad-Igalo-Malta-Tunis-Marseille közötti kábel. Ezen a kábelben bonyolították le a forgalom jelentős részét a Balkán és Franciaország között.

Uj magyar katonai attasé Moszkvában. Moszkvából jelentik: Dezső László dr. vezérkari ezredes, Magyarország moszkvai katonai attaséját állásától felmentették. Helyére vitéz Faragó Gábor vezérkari ezredes nevezték ki.

Angol légzőhő Svédországhoz. Stockholm: jelentik: (Rador.) A Stefani hírközlő iroda jelenti, hogy a brit légzőhő egyik légzőhője elszakadt a többiől és egészen Svédországra sodródott a levegőben. A 900 méteres acélkábel jelentős károkat okozott, míg svéd repülőgépeknek sikerült az elszakadt légzőhőből ártalmatlanná tenni.

Az üzletekben zárolt gyapufonalak ügye. A Monitorul Oficial július 8-iki száma nemzetgazdasági miniszteri rendeletet közöl, amelynek az első szakasza megállapítja, hogy az 1939. évi 3681. számú minisztertanácsi jegyzőkönyv értelmében az üzletekben zárolt gyapufonalak, amelyek különböző eredetűek, különböző minőségűek és kismennyiségűek, a hadsereg számára szinte teljességgel használhatatlanok. Mindezekre való tekintettel valamint annak figyelembevételével, hogy a gyapufonaladák szövődék biztosítani tudják készletük 30 százalékának zárolása által a hadsereg szükségletét, másrészt pedig az üzletek által behozott gyapufonalak a házipar szükségleteit szolgálják, — a nemzetgazdasági minisztérium az üzletekben zárolt gyapufonalakat feloldja a zárolás alól és azok szabad kereskedelmi forgalomba való hozatalát engedélyezi.

Este 11-kor le kell oltani a fénvrekklamokat. A városháza mellett működő MONT-iroda hivatalosan közli, hogy az uccai fénvrekklamokat esti 11 órakor legkésőbbben el kell sötétíteni. Azokat a fénvrekklamtulajdonosokat, akik az intézkedésnek nem tesznek eleget, megbüntetik.

LELTÁROZÁSI BIZOTTSÁGOT KÜLD A MUNKAÜGYI MINISZTERIUM CERNAUTIBA ÉS CHISINAUBA. Bucurestiből jelentik: A nagyvezérkar rendeletére a munkaügyi minisztérium bizottságot jelölt ki, amelynek tagjai Cernautiba és Chisinauba utaznak, hogy átvigyék a társadalombiztosító, a munkakamarák inasotthonok és a munkaügyi minisztériumhoz tartozó kórházak, valamint gyógyintézetek leltárát.

Német légi- emlékmű Spanyolországban. Madrid. (Rador.) Kedden avatták fel ünnepélyes keretek között a Sevilla melletti repülőtéren azt az emlékművet, amelyet azon a helyen emeltek, ahol Schelle Alexander, a német légügyi minisztérium egykori államtitkára, a világhírű német repülő gépével szerencsétlenül járt.

A nagyhatalmak katonai ereje

A kolozsvári „Tara Nouă” írja:

A szovjet lapok és rádióállomások érdekes statisztikákat közölnek a földgömb vezető államainak katonai erejéről. Néhány szemelvényt itt közlünk:

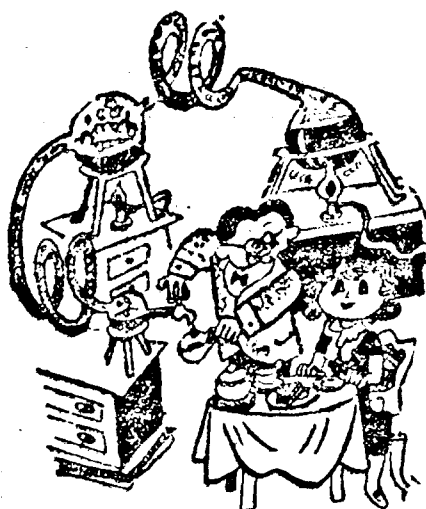
	Mozgósítható és felszerelhető haderő	Aviátika	katonai	kereskedelmi	tengeralattjáró	tankok
Németország	9.700.000	21.000		18.000	100	150.000
Anglia	4.800.000	7.000		10.000	160	40.000
Olaszország	3.900.000	4.000		7.000	105	50.000
Szovjetországhoz	21.000.000	11.000		16.000	400	280.000
Japán	7.800.000	3.000		6.000	70	30.000
Egyesült Államok	2.000.000	8.000		26.000	150	10.000

Az adatokból kiderül a Berlin-Róma-tengely nyilvánvaló felsőbbősége Angliával szemben és a Szovjet nagy felkészültsége azzal a fenntartással szemben, hogy ezek az adatok még sokban megváltozhatnak.

Az egri érsek feloldott egy közseget az egyházi átok alól. Budapestről jelentik: Az egri érsek, Ságiálgóc közseget feloldotta az egyházi átok és tilalom alól. Ismeretes, hogy a közseget a róm. katolikus lelkész bántalmazása miatt vették egyházi átok alá.

Nyolcszázézer lelt raboltak álarcos banditák egy calarasi lakásból. Vakmerő rablótámadás történt Calarasi városában, a Vanatori-ucca 26. szám alatt. Álarcos banditák behatoltak Nathansohn Simion háztulajdonos lakásába és a háztulajdonos egyedül lévő feleségét arra kényszerítették, hogy adjon át minden pénzt, ami ott van. A megrémült asszony elővette a lakásban tartott nyolcszázézer lelt, a pénzt a banditák magukhoz vették és elmenekültek. A nyomozás folyik.

Modern idők

vagy meghitt uszonna a vitamin-vegyésznél...

Halálukat veszítették a régi italmérési engedélyek

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium közli, hogy azok az italmérési engedélyek, amelyek már 1938 október 1-én érvényüket veszítették, de azoknak érvényét több ízben meghosszabbították, 1940 július elsejével érvényüket veszítették és azokat megsemmisítik. Ez a rendelkezés az italmérési engedélyek ama csoportjára vonatkozik, amelyeket Erdélyben a régi rendszer szerint bocsátottak ki. A pénzügyi ellenőrök azonnal intézkednek az illetékes helyiségek bejárásáról és pontosan feltűntetik a jegyzőkönyvben az általuk talált készletet, amelyet három egymásután történő eladáson értékesítenek. Az új italmérési engedélyek iránti kérvényt a pénzügyigazgatósághoz kell benyújtani, amely a tartomány mellett működő bizottsághoz terjeszti fel azokat.

Az ötös tüzérezred tagjainak figyelmébe. Az aradi rendőrség katonai ügyosztálya felhívja mindazokat, akik az ötös tüzérezred (5 Artilleria) kötelékébe tartoznak, hogy azonnal jelentkezzenek a rendőrségen a 30. számú szobában.

Az új esti záróra. A belügyminisztérium új záróra rendeletét legutóbbi lapszámunkban ismertettük és közöltük azt is, hogy az aradi hatóságok a belügyminisztérium rendelkezésének megfelelően az aradi elsőrendű kávéházak és éttermek záróját is 12 órában állapították meg az eddigi 11 óra helyett. Így természetesen felmerült a gondolat, hogy az uccai közlekedés rendjében is változásnak kell beállnia. Bucurestiben, Kolozsváron, Brassóban, Szatmáron és Nagyváradon a záróraszabályozásnak megfelelően egy órával későbbben vette kezdetét az uccai közlekedés korlátozása és ezekben a városokban éjjel egy óráig lehet közlekedni. Ennyi időre szükség is van ahhoz, hogy egy közönség, mint a 12 óráig nyitva tartott helyiségek alkalmazottai a város legtávolabbi pontjairól is elérkezhesse lakásaikhoz.

ARADI ÜGYVÉD TRAGIKUS HALALA.

Megrendítő haláleset történt ma reggel 8 óra tájban. Dr. Sandor Petru 41 éves ügyvéd, aki tegnap tért vissza Aradra hosszabb távollét után, Luther-ter 1. szám alatt levő lakásán ma reggel hirtelen rosszul lett. Hozzá tartozói orvosokért küldtek és csakhamar megérkeztek dr. Tesi, Svetolic, dr. Palágyi Jenő és dr. Ujhelyi József orvosok, akik azonban már segíteni nem tudtak és csak a beállott halált állapíthatták meg, ami szív- és tüdőhűdés következtében állott elő. Dr. Sandor ma tegnap rosszul lettől és fáradtságától panaszoktól, mindezek ellenére azonban törvényszéki tárgyaláson akart részt venni. A széles körben ismert fiatal aradi ügyvéd halála mély részvényt váltott ki.

MOSLEYT, AZ ANGOL FASCIZMUS VFZETŐJÉT SZÁMÚZIK? A Völkischer Beobachter lapja Stockholm-ből: Amint az angol belügyminiszter az alsóházban bejelentette, a brit kormány megfontolás tárgyává tette, hogy Sir Oswald Mosleyt és az angol fascista mozgalom más személyiségeit a brit gyarmatok valamelyikére küldi.

Dr. Pescariu, kórházi belgyógyász főorvos újból rendel.

Felhőszakadás Kolozsvár fölött. Kolozsvár. Kedd délután elemi erejű felhőszakadás volt végig Kolozsvár felett, amely borzalmas víztömeget zúdított a városra és környékére. Több utcában felmértéknél is magasabb a felgyülemlett víz szintje. Több, alacsonyabban fekvő ucca pincéibe, szuterénjeibe behatolt az áradat, de több ház is víz alá került. A hatalmas felhőszakadást villámcsapások kísérték. Az itéletidőnek emberáldozatai is voltak. Egy házba hecsapott a villám és egy asszonyt és négy gyermeket halálra sújtott. A felhőszakadás... a halálos szerencsétlenségeken kívül hatalmas anyagi károkat is okozott.

Egy strandtáskát találtak. Az aradi rendőrség közli, hogy a város főútvonalán néhány nappal ezelőtt találtak egy strandtáskát, amiben csikos női fűrdőkabátok, fűrdőkabátok, fűrdőkabátok voltak. Az igazolt tulajdonosa átveheti azokat a rendőrség 30. számú szobájában.

„Nemzet Pártja“ aradi iktóztatának jelentkezési sorrendje

Mint ismeretes, július 1-én kezdődtek országsszerte — így Aradon is — a Nemzet Pártjába való beiratkozások. Aradon a beiratkozások a városháza 59 számú szobájában folynak le. A kérvényeket naponta 8—1-ig és délután 4—7-ig lehet beadni július 31-ig. A további sorrend a következő:

11-én az M. N. vagy O.
12—13-án a P. V. vagy R.
15. és 16-án az S. Sch. Sz.
17-én és 18-án a T. vagy U.
19-én a V. vagy W. és

22-én az X. Y. vagy Z. kezdőbetűsök jelentkezhetnek.

Július 23—31. közötti munkanapokon azoknak a jelentkezőknek a kérvényeit fogadják el, akik igazolt oknál fogva a számukra kijelölt napon nem jelentkezhetek. Vasárnap és ünnepnapokon, vagyis július 14-ikén, 20-án, 21-ikén és 28-án a tagfelvételi iroda délelőtti 8—1-ig és délután 4—7 óra között a következő városrészekben működik: Gradiste-i telep (az elemi iskolában), Mikalaka (közigazgatási kirendeltség), Gáj (közigazgatási kirendeltség), Sága, Buzsák és Poltura (Ságai Kulturház).

A Nemzet Pártjának budapesti főtitkár, hivatala közli, hogy távirati úton történő csatlakozási bejelentéseket nem vesznek tekintetbe és a jelentkezésnek egyéenként és személyesen kell történnie.

Itt írjuk meg, hogy az aradi jelentkezők alkalmával mindenkinek magával kell vennie állampolgársági bizonyítványát, amely igazolás nélkül nem veszik tudomásul a jelentkezést.

— A Vatikán a menekültekért. Vatikánváros. (Rador). A Szent-széki hivatal létesített a hadifoglyok és menekültek nyilvántartására.

— Feküasztéltő letartóztatások Brüsszelben. Brüsszelből jelentik: Két nagy szenzációú letartóztatás történt a belga fővárosban. Letartóztatott és fogdába helyezték Sandarmare tanácsost, a legfőbb bíróság egyik tagját, valamint Depoist, a volt belga államigazgatási hivatal elnökét. Mindkettőt azzal vádolják, hogy a legsúlyosabb és a legkiméletlenebb módon üldözik az olaszokat és a németeket, akik Belgiumban éltek.

— Moszkva cáfolja a japán statisztikát. Moszkva. (Rador). A Tass-iroda hivatalosan cáfolja azt a japán statisztikát, amely arról szól, hogy a japánok a három éve tartó kínai háború alatt 1370 szovjet repülőgépet lőttek volna le, míg a japánok csak 138-at vesztek. Szovjet illetékes helyen megállapították, hogy a tárgyalás igazság szerint 1939 május 15-től augusztus 30-ig terjedő időben a japánok 660 repülőgépet vesztek, míg a szovjet-mongol repülőgépvészteség csak 142 gép volt.

— Egy millió belga tartózkodik Franciaországban. Brüsszel. Eddigi megállapítás szerint Franciaországban 1 millió belgiumi állampolgár tartózkodik, nagy részük menekült, de vannak közöttük fiatal korszálybeli belgák is, akik együtt menekültek a nagy nemet offenzívájára idején a franciákkal.

— Villámcsapások Makón és környékén. Makóról jelentik: A tegnapi zivatar alkalmával villám csapott az apátfalvai réglagvár kéményébe, amely összedőlt. A magyar-román határon levő Maros-hidba is villám csapott be, amely több pillér szétrombolt.

— TELJESEN FÜGGETLEN A VÁROSI KÖZIGAZGATÁSTÓL A KÖZÜZEMEK ÜGYVITELÉ. A város vezetősége a félreértések elkerülése végett közli, hogy a községi közüzemek díjszabás megállapítása nem tartozik a városi közigazgatás munkakörébe. A közüzemek teljesen önállóak, ügyvitelük független a helyi közigazgatási szolgálattól és így a díjszabás megállapításokat is a városvezetőség ténykedésétől függetlenül végzik. Az fizetnek igazgatóságát a belügyminisztérium illetékes igazgatóságával áll összeköttetésben és a városvezetőség ebben a minőségben nem is nyer bejelszólást az ügyvitelbe.

— Öngyilkosság Zimándul falun. Zimándul faluról jelentik: A zimándul falu csendőrségről érkezett hírek beszámolnak arról, hogy Zimándul falu Minor Mária nevű 44 éves oitani lakosnő szerdára virradó éjjel öngyilkossági szándékból az udvarán álló kutha vetette magát. Mire reggel rátaláltak már halott volt. Tetének oka ismeretlen. Az ügyben a zimándul falu csendőrség megindította a vizsgálatot, egyben pedig az esetet jelentette az aradi ügyészségnek is.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTARAK:

VOITEK gyógyszerár. Bulev. Regina Maria.
DANCII gyógyszerár. Piața Mihai Viteaz.
BERNÁTH gyógyszerár. Állomással szembe.
BERGER gyógyszerár. Saguna-ut.

Az idén különösen érezhető a napfoltok befolyása a Föld életére

A sűrű esőzés és a hűvös idő tudományos magyarázata

Medárdus napjáról azt tartja a közfelfogás, hogy ha azon a napon esik az eső, 40 napig állandóan esős idő lesz. Ebben az esztendőben a rendkívül hideg tél, hűvös és esős tavasz után május fagyok voltak és Medárdus is azzal ijesztette meg az embereket, hogy esőt hozott. Nagyon sokan állították ezen a napon, hogy tartós esőzések fognak bekövetkezni. A jóslat pontosan be is vált, mert valóban nagyon sok esőt kaptunk.

Sokan állítják, hogy a mostani esőzések a nagyon hideg tél és szokatlan tavasz következményei, sőt egyesek az esőzésekért a Nyugateurópa-ban folyt harcokat tették felelőssé. Ezzel szemben meg lehet állapítani, hogy a július elején jelentkező esős időjárás Középeurópa rendes időjárás formához tartozik. Semmi köze sincs a júliusi esőzéseknek a tél és tavasz időjárásához. Az igazság az, hogy Középeurópában június elején alakul ki az ide-oda ingadozó időjárás igazi képe. Ekkor a helyi szelek és szeszélyesen ingadozó időjárás formák szerepét állandó időjárás formák veszik át.

Június elején indulnak el az Atlanti Óceán északnyugati részéből azok az óriási mennyiségű levegőtömegek, amelyek az Óceán feől páratelt levegőt hoznak Európa felé. Ezek aztán bőséges esőzéseket okoznak nálunk. Az idén bizony elég eső esett a tavasszal, úgy hogy nyugodtan elmondhatjuk volna a júliusi esőt. Tekintettel arra, hogy a júliusi eső alkalmával a levegő is mindig lehűl, a növényzet fejlődésére nézve kedvezőtlen viszonyok következtek be. Sok helyen megsárgultak a tavaszi szalmagabonák, a kukorica is megsárgult és növekedése megakadt.

A júliusi esőzések állandóságát még egy rendkívül érdekes időjárás jelenség biztosítja. A lehulló esőnek ugyanis nagyrésze a meleg miatt elpárolgott nedvességéből felhők képződnek. A felhők képződésnek ezt a formáját jól meg lehet figyelni magas hegyvidéki erdőkben, ahol az erdő felett keletkező fagyvesszerű ködök a szemünk előtt sűrűsödnek felhőkké. Érthető ilyenformán, hogy ha

június elején néhány nap esik, növekszik annak a valószínűsége, hogy a hónap további részében is esők lesznek.

Természetesen egy általános időjárás helyzetváltozás, például a szél irányának megfordulása, vagy a levegőnyomás emelkedése egy csapásra meghozhatja a jó időt.

Mágneses zivatarok, északi lénny

A Nap felületén jelentkező napfoltok száma 11 évenként megszaporodik. A napfoltok számának növekedése sok földi jelenségre rányomja bélyegét. Vannak jelenségek, amelyeknél határozottan mutatkozik a napfoltok hatása, vagyis párhuzamosan jelentkeznek, fejlődnek és tűnnek el a napfolt-jelenségek hatása következtében. Jelenleg a Nap éppen elérte azt a tizenegy évenként megismétlődő állapotát: nagyon sok folt van felületén. A foltok számának növekedése már a múlt esztendőben megkezdődött és csak a legutóbbi időben mutat némi csökkenést. Kétségtelen dolog tehát, hogy jelenleg ugynevezett napfoltmaximum szakaszban élünk és így érthető, hogy ennek következtében sok mindent kapcsolatban hoznak a napfoltokkal. Tekintsünk el arról, hogy például az európai és világháború kitörésének idejét is évekkel ezelőtt a világtörténelem eseményei és a napfoltok száma között feltehetően párhuzamból kiindulva 1939—1940-re jóslgatták. Bizonyos, hogy a legutóbb észlelt északifény jelenségek, a mágneses zivatarok és az időjárás rendellenességek határozottan összefüggésben vannak a napfoltok nagy számával.

Ma már mindjobban növekszik a kutatók száma, akik állítják, hogy az esős időjárású évek, a légverések, árvizek és jötermések 11 éves szakaszszerűséget mutatnak, éppen úgy, mint a Napon levő foltjelenségek. Minden kétséget kizárólag bebizonyították például, hogy a fák évgyűrűin jelentkezik a napfoltok esőt okozó hatása. Ha öreg fák keresztmetszetét törzsében vizsgáljuk az évgyűrűket, meg lehet állapítani, hogy az évgyűrűk 11 évenként vastagabbak, mert a bő esőzések miatt a fa növekedése erőteljesebb volt.

Az esőzések eloszlása és a napfoltok közötti viszony kutatása ma még kezdeti szakát éli, de már vannak rendkívül érdekes eredmények.

Az Afrikában levő Viktória-tó vizállására vonatkozó kutatások egész kétségtelenül bizonyítják, amikor a Napon nagyon sok folt van, vizállása egy méterrel magasabb, mint olyankor, amikor a Napon kevés foltot lehet látni. Sőt ez a jelenség a tó vizének felszínében 11 éves ingadozást idéz elő. Ennek azért kell nagy jelentőséget tulajdonítanunk, mert a tó kiterjedése 68 ezer négyzetkilométer és nagyságára nézve Földünknek második helyre. Óriási vidékről folyik a Viktória-tóba a víz és így önműködőleg adja a vízfelület a csapadék-eloszlás középértékének szabványát. Rendkívül érdekes kimutatások és rajzok igazolják, hogy napfoltok idején — és viszont — hogyan emelkedik a tó vizállása?

Nagyon sok hasonló példát sorolhatnánk fel.

Mégis úgy gondoljuk, hogy az előadottak ennél is inkább bizonyítanak, mert nagyon sok időjárás-kutató vallja, hogy a Napon mutatkozó napfoltok csapadékosabbá teszik az időjárást, növelik a helyi zivatarok kifejlődésének lehetőségét. Az idén is hasonló esettel állunk szemben — mondják a kutatók.

Az ibolyántuli sugarak

A Nap sugárzóerejére vonatkozó kutatások során még nem tudták biztosan eldönteni, hogy a napfoltok milyen irányban változtatják meg a Nap sugárzóerejét? Mégis úgy fest a dolog, hogy napfoltmaximumok idején a nap kevesebb hőt sugároz a Földre. Ez azonban még nem magyaráz meg mindent! Az eddigi vizsgálatok szerint a napfoltok a naptevékenység növekedésének a jelei és ilyenkor anyagi részecskék érkeznek a Föld belső légkörébe. Az is lehetséges, hogy a Napról érkező láthatatlan, ibolyántuli sugarak nagyobb mennyiségben érkeznek Földünk légkörébe, mint olyankor, amikor a Napon nincsenek foltok.

Nem szabad feledni, hogy időjárásunk rendkívül bonyolódott elemekből tevődik össze és éppen ezért a végüket alig látjuk. A sok apró részlet, mint fátyol fedj el azokat az eredőket, amelyek a kiindulási ponthoz vezetnek. Hogy azonban a napfoltoknak elhatározó fontosságuk van az időjárás kialakulására, azt ezévi időjárásunkban szomorúan tapasztalhatjuk.

Budapesten,

a csodás hatású rádiumos gyógyfürdők városában vizszakanja egészségét életkedvét.

Budapest

9 termálfürdőjével (23°—74° C) 60 hőforrással, 200 glauhersós gyógyforrással, napi 55 millió liter vízhozamával a legnagyobb fürdőváros.

Budapest

világvárosi környezetben kevés pénzért sokat nyújt. Tökéletes békehangulat. — Vasuti- és vízumkedvezmény — Háromheti teljes ellátás a gyógyfürdők használatával a legelőkelőbb gyógyszállókban 390 és 560 pengős árban.

FELVILÁGOSÍTÁS:

A Budapesti Központi Gyógy- és Üdülőhelyi Bizottságnál. Budapest, V. Vízadó-tér 3 sz.

Tervet dolgoz ki Schacht dr. Európa háboru utáni gazdasági megszervezésére

Hosszu idők óta nem hallottunk hírt Hjalmar Schacht dr.-ról, a német gazdasági élet egyik kimagasló reprezentánsáról, aki a német Birodalmi Bank vezetője, majd gazdasági minisztere volt és a német valuta újrendszert kiépítését és a nemzeti szocializmus hitelpolitikáját hosszabb időn át irányította. Most azután hír érkezett róla.

Schacht dr. most sem télenkedik, sőt a legújabb hírek szerint nagyszabású munkába kezdett. Arra kapott megbízást Hitler-től, hogy dolgozza ki a háboru utáni német gazdasági programot. Schacht vállalta ezt a megbízást és tanácsadók vezérkarával véve magát körül, visszavonult Berlin melletti birtokára, hogy kizárólag ennek a munkának szentelje idejét. Megbízható forrásból közölt hírek szerint Schacht tervének a következő kérdésekre kell kiterjednie.

1. A német ipar átalítása a béketermelésre és az elvesztett termelési eszközök pótlása.
2. A német valutarendszer reformja teljesen új irányelvek szerint.

3. Az európai piacok tervszerű felosztása a termelési kapacitás figyelembevételével, külön-külön az egyes országok szerint. Különösen vonatkozik ez Dél- és Középkelet-európa pára.

Schacht készülő terve figyelembe foglani a háboru után mutatkozó változott helyzetet és annak a világtermelésre várható hatásait. Tisztázni fogja azt a kérdést, hogy milyen feltételek alapján volna lehetséges az európai leszerelést megoldani. Arra is ki fog terjedni Schacht munkája, hogy Németország miként kapcsolódjék bele a világ gazdaságba mint gyarmati hatalom. Ezzel kapcsolatban berlini beavatott körökben arról beszélnek, hogy gyarmatügyi miniszternek Fpp tábornok a birodalmi gyarmati szövetség vezetője van kiszemelve.

Német ipari körökben az a vélemény, hogy Schacht a felvetődött problémákat reális nézőpontokból kívánja vizsgálni. Schacht már hozzá is fogott a munkához és annak menetéről állandóan informálja Hitler kancellárt.

A TERMÉSZET ÉLETE

Az állatok életösztöne és érzéke

A szabad természetben élő állat, ha fiatal elveszt, utána hosszú időn át naponta megjelenik azon a helyen, ahol a fiától elválasztották. A környezetünkben felnövekvő vad, legyen az emlős, vagy szárnyas, ha időközben el is szökik, többször visszatér, még nappal is és ha részére az ő megszokott edényébe eleséget tesznek ki azt el is fogyasztja, de a szabadságért rájövő életösztön őt újra csak kihajítja, ki a természet által kijelölt posztjára.

Ha a madarak életét figyeljük, arra a meggyőződésre jöhetünk, hogy a madarak veszély esetén a náluk szokásos módon iparkodnak a veszélyben levő társuk segítségére lenni. Míg ha egy emlős ragadozó felül fel a láthatáron, minden madár, tehát a ragadozó is fegyvertársak lesznek és közösen lépnek fel egymás védelmére. Ilyen esetekben ösztönszerűleg keresik egymás társaságát, amikor nyugtalan, ideges lármaikkal iparkodnak a nemkívánatos vendéget elűzni a tájról. Példa erre a fecskék, verebek viselkedése ha macska kerül eléjük. Vagy a szájkók, szarkák, cinkek, ölyvek együttes támadása a megjelenő farkas, vadmacska, vagy róka ellen. Ha ezek a vadak napközben mutatkoznak, a leszálláson álló vadász sok értékes megfigyelést szerezhet a madarak viselkedéséből. Ők egészen jól ismerik azokat az emlős állatokat, amelyek az ők ellenségeik. Ha emlős ragadozó közeledik, a madarak lármaja erősebb és nyugtalanabb. A szájkók, szarkák, cinkek szinte ki kísérik a ragadozót az erdőből. Míg ha egy őz, nyul, szarvas, vagy vaddisznó mutatkozik, amelyek reájuk veszélyt nem hozhatnak, bár ezeket is jelzik de korántsem olyan ideges lármaival, mint az ellenséget.

Amidőn a nappali madarak pihenőre térnek, az éjjeli madarak veszik át a szolgálatot. És tekintettel arra, hogy az éjjeli madarak között kevés a kimondottan rovarevő, segítségükre adatott a természet által a bögerek számos válfaja is, melyek szolgálatukat az éjteljes beállítáig szokták tartani. A sötétség beálltával fölülük átvesszik az éjjeli madarak.

Az éjjeli ragadozó madarak legkisebbike a kukik, az, akinek hivatása a nagyobb éjjeli ragadozók részére hozzáférhetetlen, sűrű bokorok alatti és közötti rendtartás. Ő hivatott arra, hogy a kis- és nagy pelék túlságos elszaporodását ellensúlyozza, a fák sűrű koronái között. Ahogy az est beáll, az erdei füles már ott ül az erdei fűzfán, vagy erdőszélén fa kiálló ágán, figyelni az apró rácsálók megjelenését. Mint egy éjjeli kísértet, nesztelen szárnycsapásokkal húz át a nagy uhu az erdővárák fölött. Minél sötétebb helven kell, hogy végezze feladatát a bagoly, annál terjedelmesebbek a szentükrei.

Szinte bámulatos az a finom érzék, amivel a szarka, holló és a dögkeselyű rendelkezik. Ezek a természetmadarak már néhány perc elteltével az elhullt állat fölött keringenek, vagy a hulla közelében tartózkodnak. A lelőtt és kizsigerezett nagy vad kidobott bélrészein tíz perccel később már ott látom a hollót.

Egy havasi legelőn méhekkörben elhullt juh hullája fölött, az állat bőrének lefejtése után pár óra múlva már a magasban lehetett látni a dögkeselyű keringő nagy alakját. A kertünkben felállított madáretetőt inséges napokban nem kell csak hogy egy madár fedezze, rá követő pár óra múlva már egész sereg madárka szorgoskodik az etetőben.

A víziszárnyasok kiváló érzéke nemcsak a táplálék megszerzéséhez van igen jól kifejlesztve hanem az önvédelemhez is. Jóelőre megérezik a vizalatt közelgő vidra jelenlétét, amit jól megkülönböztethető nyugtalan kiabálásaikkal jeleznek egymásnak. Vajon a szár, csa homlokán nem-e azért van az a hófehér kinövés, hogy a vízben élő apró halak és rovarok a szinte sziszforikáló fehér pontra feljöjjenek azért, hogy a szárnyaikat kényelmesebben összefogdoshassák?

BIRÓ PAL

SPORT KÖZLÖNY

Szenzációs eredmények az amerikai atlétikai bajnokságon

Los Angeles. Az amerikai atlétikai bajnokságokon szenzációs eredmények adódtak.

Részletes bajnoki eredmény: 100 méter: 1. Davis OC 10.3, bajnoki csucs. 2. Ewell, 3. Brown, 4. Morris, 5. Peacock, 6. Ellerbe. Fél méterrel nyerve, meliszélesség a helyezettek között.

200 méter: 1. Davis OC 20.4, bajnoki csucs. 2. Ewell, 3. O'Reilly, 4. O'Sullivan, 5. Greenidge. Két méter, öt méter.

400 méter: 1. Klemmer OC 47.2, Belcher, 3. Bourland, 4. Simmons, 5. Breidenbach, 6. Herbert. Fél méter, egyméter.

1500 méter: 1. Mehl 3:47.9, amerikai csucs. 2. Cunningham 3:48.4, 3. Moore OC 3:48.6, 4. Munski, 5. Venzke, 6. Neidning.

5000 méter: 1. Rice 14:33.4, 2. Lash, 3. Madrid OC, 4. Pentti, 5. Cezares, 6. W. Rideau. — 200 yarddal nyerve, 10-zel harmadik.

110 m. gát: 1. Wolcott 13.9, 2. Dugger 14, 3. Batiste 14, 4. Farmer 14.1, 5. Moore OC, 6. Kaciewicz.

200 m. gát: 1. Wolcott 22.6, 2. Batiste 23, 3. Dugger, 4. Farmer, 5. Farrow, 6. Browning OC.

400 m. gát: 1. Wolcott OC 51.6, 2. Cochran 51.7, 3. March, 4. Borican, 5. Simmons, 6. Johnson. — Az egyetlen bajnoki szám, amelyben a junior bajnok győzött.

Magasugrás: 1. Steers OC 205, 2. Berry 196.

3. Smith OC 194, 4. Albritton 194, 5. Williamson 192, 6. Wakefield 189.

Távolugrás: 1. W. Brown 763, 2. Turner OC 751, 3. Freeman OC 712, 4. Atzet 702, 5. Vasconcelos OC 701, 6. Gordon 700. (A losangelesi olimpiai bajnok...)

Rudugrás: 1. Warmerdam OC 460, világcucs. 2. Dills 437, 3. Deacon OC 411, 4. Meadows 411, 5. Sunseri OC 396, 6. Hofman OC 396.

Súlylökés: 1. Blozis 16.77, 2. Andersen OC 15.85, 3. Williams 15.81, 4. Mc Neil 15.63, 5. Dunn 15.02.

Diszkoszvetés: 1. Fox OC 51.92, 2. Blozis 49.38, 3. Harris 49.08, 4. Bonfield OC 47.85, 5. Dunn 47.21, 6. Cornett OC 46.32.

Gerelyvetés: 1. B. Brown OC 68.00, 2. Todd OV 63.34, 3. Vukmanic 65.73, 4. Gehrke 65.47, 5. Mottram OC 64.18, 6. De Groot 62.98.

Kalapácsvetés: 1. Johnson 55.63, 2. Bennett 55.58, 3. Cruikshank 53.70, 4. Folwarthsn 49.63, 5. Schlothauer 49.27, 6. Drever 48.19.

3000 m. akadály: 1. McCluskey 9:16.6, 2. Efaw, 3. De George, 4. Rafferty, 5. Ganahl OV, 6. Portanova.

3000 m. gyaloglás: 1. Kotraba 13:52, 2. Eschenbach, 3. Wehrly, 4. Helvey, 5. Fekete, 6. Powell.

Az AKE házi teniszversenyének eredményei

Egy héttel ezelőtt kezdődött meg az AKE házi teniszversenye, amelynek minden egyes számában népes mezőny indult. A kifünően megrendezett verseny már a befejezéshez közeledik. Hétfőn hagyta abba a házi versenyt és a hátralévő játékokat most vasárnap bonyolítják le. Így is több számban véget értek a küzdelmek, vagy pedig csak a döntők vannak hátra. A benevezett játékosok minő bizonyítékát adják küzdőképességüknek, tehetségüknek és így az egyesület nyugodtan nézhet a klubközi, vagy kerületi versenyek elé, mert minden csoportban vannak olyanok, akiknek tudása, versenyzési készsége kevés kívánnivalót hagy maga után.

Az elsőosztályú férfi egyesben Fehér a döntőben van. Ellenfele a Balla-Szumery mérkőzés győztese lesz. Ebben a számban kiemelendő a fiatal Löwinger teljesítménye, akit az elődöntőben a kifünő Fehér közel háromórás küzdelemben tudott csak legyőzni. A másodosztályú férfi egyesben befejeződtek a küzdelmek. Első lett a tehetséges Paszternak, aki a döntőben Pöhm ellen aratott győzelmét. A női egyesét Tonkny nyerte. Második: Dereskey Harmadikok: Návrády és Timó. Az elsőosztályú férfi-páros döntőjét a Kardos, Löwinger-

pár nyerte Singer, Berkovits ellen Harmadikok lettek: Endrődi, Fehér és Balla, Znosrovsky. Az elsőosztályú vegyespárosban hátra van még a döntő, amely a Zircher Médi, Szumery és Albertné, Zircher-párok között folyik majd le. Ebben a számban a nagyon tehetséges Zircher Médi kell kiemelni, aki férfitársaival megverte az elődöntőben a szintén nagyszerűen játszó Dözsáné-Löwinger-párt. Az utóbbiak a Dereskey-Rottár-párral együtt harmadikok lettek. A másodosztályú vegyespáros döntőjét a Salamon, Kardos és Zircher M. Löwinger vívják meg.

A versenyeket, mint már fentebb megírtuk, vasárnap folytatják és előreláthatólag be is fejezik. Az AKE házi teniszversenyének megrendezése Zircher József sportigazgató érdeme.

O Prágában a fiatal Hansenbladt 198 cm.-rel új cseh magasugró rekordot állított fel, ami egyben az ideigleges európai eredmény is.

O Az orosz labdarúgó bajnokság kezdetét szeptember 15-ről október 15-re halasztották.

O Cseh — Kispesztnek sem kell. Ismeretes, hogy Cseh, a Hungária volt válogatott játékos, eléggé zavaros körülmények között elhagyta az egyesületét és Kispeszt csapatába lépett. Rövid pár hónap alatt azonban itt sem volt maradása és a Kispeszt most átadástára tette.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 11

Bucuresti. Radio România. 13: Kulturális hírek. 13:15: Zene. 14: Hírek. 14:30: Zene. 15: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul. 20: Időjelzés. 20:30: Hírek. 20:50: Hírek magyarul. 21: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul. 21:15: Zene. 22: Hírek. 22:15: Zene. 23:30: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest. 13:10: Zongorahangverseny. 13:40: Hírek. 13:55: Gordonkahangverseny. 14:30: Melles Béla zenekara. 15:30: Hírek. 17:15: Ruszinnyelvű előadás. 17:45: Hírek. 18:15: Rácz cigányzenekara. 19: Csevegés. 19:20: Tánclemez. 20:15: Hírek. 20:25: Magyar dalok zongorán. 20:40: Költemények. 21:15: Operaházi Zene. 22:40: Hírek. 23:10: Oláh-féle cigányzenekar. 24: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. 0:25: Filmzene. Jazzlemez. 1:05: Hírek.

Belgrád. 14:50: Lemezek. 15:40: Hírek. 18:45: Iskolarádió. 19:30: Rádiózenekar. 20:10: Hírek. 20:20: A Nemzet Órája. 20:40: Lemezek. 21: Humor. 22: Népdalok. 22:40: Hírek. 23: Rádiózenekar szölistákkal. 23:40: Hírek.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Aradmegyében megkezdődött az aratás

A termés hetvenöt százaléka kitűnő minőségű

A kedvezőtlen időjárás következtében a buza az idén valamivel később érett be és ennek tulajdonítható, hogy az aratás megkezdése is később. Illetve késik bizonyos mértékben. Az Aradra érkezett jelentések szerint Aradmegyében az aratást Kürtösön és környékén már megkezdték és a hét végéig előreláthatólag a megve egész területén megindul az aratás. A Kürtös környékén learatott búzáról a szakértők megállapították, hogy annak 75 százaléka kitűnő minőségű. A hektáronként termett buzamennyiség 11 mázsa.

Ami a megye idei buzatermését illeti, ez

természetesen kevesebb lesz a tavalyinál, mert hiszen az ősszel a kedvezőtlen időjárás másrészt pedig a munkaerő hiánya miatt a szokásosnál kevesebbet vettek. Másrészt pedig télen a vetés egyrésze elfagyott, tavasszal és a nyár folyamán pedig az esőzések és az áradások okoztak figyelemreméltó károkat. Mindezek ellenére általános a vélemény, hogy az aradmegyei buzatermés nemcsak minőségileg, hanem mennyiségileg is meghaladja a várakozásokat, bár — mint említettük — a tavalyi termés mennyiségénél lényegesen kevesebb lesz.

50 leies napszám és 100 leies óvadék mellett munkásokat kaphainak a mezőgazdák

A mezőgazdaságban fokozottan érezhető az idén a munkaerő hiánya, amit a rendkívüli helyzet idézett elő. A mezőgazdasági kamara most megérkezett a földművelésügyi minisztérium értesítése, amely szerint a nemzetvédelmi minisztérium beleegyezett abba, hogy katonai szolgálatra behívottakat a mezőgazdasági munkák elvégzésére igénybe vehetnek. A mezőgazdasági kamara felhívta a birtokosokat és nagyobb mezőgazdákat, hogy az

általuk igényelt munkaerők számát jelentsék be és minden személy után 100 lei óvadékot helyezzenek letétbe. A mezőgazdasági munkában segédkező katonáknak lakáson és ellátáson kívül 50 leies napszámot köteles fizetni a birtokos. A mezőgazdasági kamara már megkezdte a megyében igényelt munkaerő összeírását és a részletes kimutatást a katonai hatóságok elé terjeszti.

Milyen falusi termelvények mentesülnek a 2 százalékos illeték alól

A falusi földművesek részéről végzett eladások tudvalevőleg mentesítve vannak a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték leróvása alól. Ez az intézkedés azonban nem általános érvényű és így bizonyos felvilágosításokat tett szükségessé.

A pénzügyminisztérium megválasztása szerint a falusi földművelőknek csak azok a termékek mentesülnek az eladásakor lefizetendő 2 százalékos nemzetvédelmi illeték alól, amelyek a falusi földművelés birtokának gyümölcsesei ként tekinthetők. Ilyenek pl. a saját termésből származó gabonafélék, hüvelyes vetemények, zöldségek, olajmagvak, takarmányok, gyógynövények, baromfik, tojás, tej és tejtermékek, a gazdaságban felnevelt állatok, nyers gyapjú, a méhészetből származó méz és viasz és egyéb hasonló termékek.

Nem mentesülnek a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték alól azok a tárgyak, amelyeket a falusi gazdálkodó alkalmilag bocsát árú sításba. Ilyenek pl. a nyers fa, a fűrészárak és egyéb építőanyagok, a téglák, cserép, vas, fém, drót és más hasonlóak.

— **Julius 15-ig a pénzügyminisztériumban kell bejelenteni az összes névre szóló részvényeket.** Egy legutóbbi kelt pénzügyminiszteri rendelet alapján a pénzügyigazgatóság bélyeg és illetékelési osztályának vezetője felhívja mindazoknak a részvénytársaságoknak a figyelmét, amelyeknek névre szóló részvényeik vannak, arra, hogy július 15-ig kérvényt kell, hogy benyújtsanak a pénzügyminisztériumba a névre szóló részvényekről. A kérvényhez mellékelni tartoznak a legutolsó mérleg egyik példányát, továbbá az illetékes tőzsde igazoló iratát arról, hogy a részvényt nem jegyzik a tőzsdén. Mindazokat a részvénytársaságokat, amelyek július 15-ig a fenti rendelkezésnek nem tesznek eleget, a törvény értelmében egyenes adójuk háromszorosával bírságolják meg.

— **Ingatlan vásárolt a Hangya Kolozsváron.** A nagyenyedi Hangya-szövetkezeti központ tisztviselői nyugdíjalapja gyümölcsöző befektetés érdekében Kolozsváron több ingatlan tulajdonosával folytatott vételi tárgyalásokat. Mint értesítünk a tárgyalások eredményre is vezettek és a nyugdíjalap megvásárolta egy bucuresti-i tőkés Str. Reg. Inf. 83. ucca 4. számú ingatlanát. A vételár 3.400.000 lei körüli van.

— **A MENETTÉRTI JEGYEK ÚJ DÍJSZABÁSA.** A CFR vezérigazgatósága 25 százalékos kedvezményvel menettérti jegyeket léptetett érvénybe, amelyek egy és ugyanazon megye területén való utazásra érvényesek. A menettérti díjszabás a következő: 1-5 km, 13 lei, 6-10 km 26 lei, 11-16 km 38 lei, 17-21 km 51 lei, 22-27 km 63 lei, 28-32 km 76 lei, 33-37 km 89 lei, 38-43 km 101 lei, 44-48 km 114 lei, 49-54 km 126 lei, 55-59 km 139 lei, 60-65 km 152 lei, 66-70 km 164 lei, 71-75 km 177 lei, 76-81 km 189 lei, 82-86 km 202 lei, 87-92 km 215 lei, 93-97 km 227 lei, 98-103 km 240 lei, 104-108 km 252 lei, 109-113 km 263 lei, 114-119 km 278 lei, 120-124 km 290 lei, 125-130 km 300 lei, 131-135 km 315 lei, 136-141 km 328 lei, 142-146 km 341 lei, 147-151 km 353 lei, 152-157 km 366 lei, 158-162 km 378 lei, 163-168 km 391 lei, 169-173 km 404 lei, 174-179 km 416 lei, 180-184 km 429 lei. A fenti árak a III. osztályra és a személyvonatokra vonatkoznak.

— **Julius 20-ig kell befizetni az ipari áram utáni 2 százalékos illetéket.** Mint megírtuk, az iparvállalatok részére szállított villanyáram nem mentesül a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték alól. A pénzügyminisztérium július 20-ig adott haladékokat arra, hogy az április elseje óta iparvállalatoknak szállított villanyáram után bírság nélkül lehessen a 2 százalékos illetéket leróni.

— **A nagykereskedők minél előbb váltsák ki nagykereskedői igazolványaikat.** Megírtuk annakidején, hogy a közszükségleti cikkeket nagyban árusító kereskedők a nemzetgazdasági minisztériumtól különleges igazolványt (autorizatie) kötelesek beszerezni. Ennek határideje ugyan már lejárt, amellyel kapcsolatban a nemzetgazdasági minisztériumban megállapították, hogy az ilyen igazolványokat nagyon sok nagykereskedő nem váltotta még ki. A nemzetgazdasági miniszter figyelemzti az érdekeltet, hogy ezeket az igazolványokat váltsák ki, különben alkalmazni fogják a bírságokat.

Megállapították az új nyersbőrárakat

A nemzetgazdasági minisztérium új árakat állapított meg a nyers marhabőrökre. Az egész országra érvényes bőrárak a következők: a 16 kilón felüli súlyú fehér ökör, juhén és üszöbőr kilója 45 lei, a vörös bőröké 47 lei, a 16 kilón aluli fehér üszöbőr kilója 53, a vörös bőröké 55 lei, a bármilyen súlyú bivalybőr ára 40 lei, bármilyen súlyú bivalybőrjából kilója 45 lei. A minden főlegyes nyomtaték nélkül átadandó bőröket az eladó köteles megtisztítani. A hibás vagy véres és megengedett nyomtatékkal áradott bőrök árából legfeljebb 10 százalékot lehet levonni. Az új árak, amelyek a Monitorul Oficial július 8-iki számában jelentek meg, július elsejétől október elsejéig maradnak érvényben.

Kereskedők figyelmébe!

Az aradi Kereskedelmi Testület felhívja tagjai figyelmét a pénzügyminisztérium közleményben kiadott rendeletére, amelynek értelmében eladásra került áru az üzleteket csak akkor hagyhatja el, ha magához az áruhoz csatolták a 2 százalékos bélyeggel ellátott számlát, vagy pedig ugyancsak a 2 százalékos bélyeggel ellátott szállítási jegyzéket (Mint tudvalevő, 2 százalékos bélyeg csak 10 lelen felel meg értékben levő áruk eladása esetében kell leróni.) Külön felhívja a Kereskedelmi Testület az érdekeltet figyelmébe arra, hogy a vasút szervel is utasítást kapott, hogy árukat szállításra csak akkor fogadjanak el, ha a fuvarlevélhez a feladó csatolta a 2 százalékos bélyeggel ellátott számlát vagy szállítási jegyzéket. Azon árukat, amelyek fuvarleveléhez ezt nem csatolták, a vasút nem továbbítja. Olyan esetekben, amikor az áru elküldésekor nem állják ki azonnal a számlát, hanem csak szállítási jegyzéket mellékelnek az áruhoz, a szállítási jegyzéken fel kell tüntetni az áru fővonalas értékét és a 2 százalékos bélyeg ez után kell kiszámítani. A szállítási jegyzéket legkésőbb három nap múlva számlának kell követnie. Mivel a számla végösszegében tudvalevőleg be kell tüntetni a szállítási díjat, a szállítási díjat, csomagozási, biztosítási stb. költségeket is, a szállítási jegyzéken szereplő összeg és a számla fentemlített módon vett végösszegének különbözete után is le kell vonni a 2 százalékos bélyegzet olvképen, hogy ezt a számlára ragasztják. A számlán pedig fel kell tüntetni annak a szállítási jegyzéknek számát, amelyre az elküldött áruhoz csatolták. A vevő a számla mezerközése után köteles a számlát a szállítási jegyzékhez csatolni és mindkettőt megőrizni.

— **Nagyobbodott a német takarékbetétek állománya.** Háborús idők általában nem fokozzák a lakosságban népszerűsítésre irányuló takarékosági hullámot. Ha Németországban a takarékbetétek továbbra is növekednek, ezben az állámvételbe és a győzelembe vetett hit egyik világos jelét lehet látni. A betétek száma, hogy csak egy példát ragadjunk ki a sok közül, a weizsachli takarékpénztárakban — ennek a tartománynak a lakossága túlnyomó többségben földművelőkből, iparosokból, kiskereskedőkből és munkásokból áll — már 1939. végéig, tehát jóval az eredményes tavaszi offenzíva előtt, a háború kitörése előtt 323 millió birodalmi márkáról 353 millió márkára emelkedett. Ez 9,2 százalékos többletet jelent a múlt év hasonló ideje alatt elért 7,1 százalékos emelkedéssel szemben.

— **A gépkocsik adómentességi kéréséhez mellékelni kell a katonai hatóság által kiállított igénybevételi jegyeket.** A hatóságokhoz rendelkezés érkeztől, amely a katonai célokra igénybevért személy- és tehergépkocsiknak az igénybevétele idejére való adómentesítéséről intézkedik. A rendeletet a közmunkaügyi és közlekedésügyi minisztérium adta ki és abban tudomására hozza az érdekeltnek, hogy a katonai célokat szolgáló igénybevétele idejére szóló adómentesítés csak az igénybevételi jegyek (bonuri de rechizitie), vagy pedig azon katonai egység által kiállított igazolás alapján történhetik, amely a gépeket igénybevette. Minden olyan kérés, amelyhez nem mellékelik az igénybevételi jegyeket, vagy a szükséges igazolást, nem vesznék figyelembe.

— **Közgazdasági hírek.** Egy nemrégiben megjelent rendelet (örvény értelmében a termelők a friss gyapjúkészleteket kötelesek a nemzetgazdasági minisztérium által megállapítandó gyűjtő központokban, hivatalos áron átadni. Hasonlóképpen beszolgáltatandók ezek nek a központoknak a különböző lerakókban levő gyapjúkészletek is. A törvényben előírt kivételes esetektől eltekintve. A nemzetgazdasági minisztérium most az egész országra megállapította a gyapjúgyűjtő központokat. Kolozs megye egész területére a Federaia Zorile szövetkezete; jelölte ki gyűjtőközpontként a nemzetgazdasági minisztérium. — Az üveggyárak országos érdekvédelmi szindikátusa megalakult. A szindikátus alapító tagjai élén Comsa Ionel szenátor a Banca Centrala vezérigazgatója foglal helyet. Rajta kívül az üveggyárak egy-egy megbízottja képviseli a többi alapító tagot. A szindikátus elnöke Iacob Trit, a tordai üveggyár kereskedelmi igazgatója.

Köszönelnyilvánítás

Mindazoknak, akik felajánlottak

funk,

Geck Mátyas

temetésén résztvettek, koporsójára virágot helyeztek és részvételükkel fájdalom munkát enyhíteni igyekeztek, ugyancsak elhunyt fiam főnöknőjének és kollégáinak ezuton mond halás köszönetet

a gyászoló Geck-család.

Legújabb jelentéseink:

Pétain saját felelősségére hirdetheti ki a francia állam új alaptörvényeit

Vichy. (Rador.) Az új francia alkotmány kihirdetésével kapcsolatban a kormány kérni fogja a parlamentet, hogy Pétain kájon felhatalmazást, hogy saját felelősségére kihirdethesse az új francia állam alaptörvényeit. Ezek az alaptörvények az állam tekintélyén, az ország függetlenségén épülnek fel. A kormány mindent megtesz, hogy a tekintély és a szabadság fogalmát összhangolja: megszünteti a régi közigazgatási bonvolultságot, a legteljesebb mértékű takarékoskosságot vezet be, a fiatalságnak helyet engednek az államéletben és a népszaporulat problémáját mindenképpen megoldják. Franciaország mezőgazdasági állam lesz, ahol az ipart minőségi tekintetben osztályozzák és az ipari túltengést le-

csökkentik. A megvalósítandó testületi rendszer minden polgárt oda helyez majd, ahol egyéni kiváltsága alkalmassá teszi. Egyetlen arisztokrácia lesz ebben az országban: ez az intelligencia és egyetlen érték-mérő: a munka.

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Róda Jeleni Vichyből, hogy szerdán délelőtt 9 óra 30 perckor kezdődött meg a francia parlament második és egyben utolsó ülése a szenátorok és a képviselők együttes tanácskozásával. Az ülés tiukos volt és a jegyzőkönyvet is csak később hozzák nyilvánosságra, ha a kormány úgy dönt, hogy közzétehető a jegyzőkönyv tartalma.

Vichy. A nemzetgyűlést előkészítő parlamenti értekezleten Laval felolvasta Pétain tábornagy levelét, melyet a parlament tagjaihoz intézett. E levelében a marsall kijelenti, hogy Lavalt kérte meg belvettesítésével úgy a parlament, mint a nemzetgyűlés ülésén, miután egészségi állapota és magas kora miatt nehezebb esnek az üléseken való részvétel.

A Csendes óceánon marad az amerikai flotta

Washington. (Rador.) Roosevelt kedden az újságírók előtt kijelentette, hogy az amerikai flottának legnagyobb része Haway előtt áll és jelenleg egyáltalában nincs szándékában a Csendes óceánról az Atlanti óceánra átküldeni.

Az Egyesült Államok teljes ipari felkészültségét a honvédelem szolgálatába állítják

Newyork. (Rador.) Johnson, az USA hadügyi államtitkára kedden rádióbeszédet mondott.

— El vagyunk határozva — mondotta a miniszter, — hogy a mi kontinensünkre semmilyen európai beavatkozást nem fogunk engedni. Amerika páratlan ipari felkészültsége most már teljesen a honvédelem szolgálatában áll és olyat fog alkotni, amit még a világ nem látott. Ezt a munkát már megkezdjük. Az annak idején Münchenben kötött német-

francia-olasz-angol megegyezéskor 5500 repülőgépet gyártottunk évente, ma már 14.000 repülőgépet tudunk előállítani és rövidesen évi repülőgépgyártásunkat 25.000 darabra fogjuk felfokozni. Amerika állandó hadserege most 240.000 ember, ami egy év múlva már 375.000 főre fog emelkedni, de ugyanakkor jelenlegi két teljesen felszerelt páncélos hadosztályunkat is újabbakkal fogjuk megsokszorozni.

Nagyarányu légitámadás Anglia ellen

London. Hivatalos jelentés szerint Anglia délkeleti részén a partok felett és beljebb fekvő városokban hatalmas arányú német bombatámadás volt. Harminc német bombavető repülőgép jelent meg a vidék felett és tüzelni kezdett. Az angol légvédelmi ágyúk működésbe léptek, majd az angol vadászgépek is felszálltak. Nagyarányu légiutakozat fejlődött ki, melynek kimenetele még nem ismeretes.

Berlin. (Rador.) A vezéri főhadiszállás

harctéri jelentése a következő: Egyik tenger-alattjárónk 35.187 tonna ellenséges hajótér el-sülvesztését jelenti. Az Anglia elleni légitámadásaink során a brit tengerpartok keleti és déli részén elsüllyesztettünk egy ellenséges űrhajót és 3 kereskedelmi hajót 26.000 tonna ürtartalommal. További 10 ellenséges keres-

kedelmi hajót súlyosan megrongáltunk és részben felgyújtottunk. Több angol üzem-anvagraktárban és néhány hadiüzemben bom-batalátokkal tűzvést és robbanásokat okoz-tunk. A La Manche-csatorna felett légiharcra került sor és az ellenség itt is súlyos veszteségeket szenvedett. Mint már tegnap külön is jelentettük 12 angol bombavető repülőgép megkísérelte, hogy az Északi-tengeren elérje a stavangeri tengerpartot. Valamennyi tá-madó ellenséges bombázó repülőgépet felada-tuk teljesítése előtt lelőttük. A német repülő-gépekben nem volt semmiféle veszteség. Az elmúlt éjszaka ellenséges repülők újabb táma-dást kíséreltek meg Hollandiában és Észak-Németországban nem katonai célpontok el-len, anélkül, hogy kárt okoztak volna. Az el-lenség vesztesége tegnap 29 repülőgép volt, míg 3 német repülőgép eltűnt. Utólag jelentik, hogy hétfőről keddre virradó éjszaka az egyik német öböl felett a német repülők lelőtték egy angol bombázó repülőgépet.

Szenegál katonák megtagadták az engedelmséget

Lisszabon. (Rador.) A Dunhí és az Exchange ne-vű angol hajók ma ideérkeztek, fedélzetükön szenegál katonákkal, akik megtagadták a szolgálatteljesítést az angol hadseregben. A szállítmányt holnap tovább vi-szik Casablancába.

A Rapid sorsuzás utjánadöntőbe jutott

Gradjanszky—Rapid 1:1 (1:1, 1:1)

Izgalmas mérkőzés keretében találkozott szerdán délután 6000 főnyi közönség előtt a magyar Tihaméri bíráskodása mellett a bucaresti Rapid és a Gradjanszky csapata. Mint köztudomású, a két első mérkőzés döntetlenül végződött és most fokozott izgalommal készülődött a két egyenlő erejű csapat a harmadik találkozóra, mely a döntőbe való jutás kérdését kellett megoldja. A harmadik mérkőzés ismét döntetlen eredménnyel hozott és a mérkőzés utáni sorsuzás határozta meg azt, hogy a Rapid kerül össze a Ferencváros csapatával, a döntő másik résztvevőjével, hogy felvegye a harcot az első Kis Középeurópai Kupáért.

A mérkőzés erőteljes Gradjanszky-támadásokkal indult és már az első perchen a szélső lö lefutása és középbeadása után Zimmermanovics belőtte a vezető gólt. A Rapid átvette az iramot és rövid ostrom után Barátky Ágost átadásából kiegyenlített. Az iram egyre fokozódott, de sem az első sem pedig a második félidő döntést nem hozott. A második félidő 20-ik percében a játéklevezető 11-est írt a Rapid védőjátékának kezelése miatt, ezt azonban Kokotovics kapu mellé lötte. Miután a rendes időn belül nem született meg a mérkőzés eldöntő gól, a játéklevezető kétszer 15 perces hosszabbítást rendelt el. Nagy küzdelem alakult ki, de az eredmény megsemm változott. A mérkőzés befejezése után a jelenlévő Gidófalvi Pál dr., a KKK bizottság elnökeinek vezetésével összeült a sorsuzást intéző bizottság. Magánjelentés szerint a sorsuzás a Rapidnak kedvezett és így a Ferencvárossal a bucaresti-i csapat játszik a döntőben.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1935 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapítottat meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetések szavankint 1 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket az alábbi ártékért fizetendő

LAKÁS

Egyszobás, konyhás lakás, esetleg fürdőszobás, kiadó. Str. Dr. Ioan Petran 4. 3165

Kétszobás, modern lakás augusztus 1-re kiadó. Str. Gh. Popa 1. 3168

Kétszobás, fürdőszobás, uccai lakás Str. Stroescu 31. sz. alatt kiadó. Bővebbet: Str. Mejanu 14a. 3168

Kiadó augusztus hó 1-re egy háromszobás, uccai, modern kislakás, nagyon olcsón. Str. Cuza Vodă 33. 3166

Egyszobás, modern lakás új villában kiadó. Str. Gen. Moșoiu 10. (volt Pátria). 3167

Villanegyedben ötszobás, modern, magánvilla, nagy kerttel, augusztus elsejére kiadó. Felvilágosítást ad Dacia szálloda. 3169

Új házban, kétszobás, összkomfortos lakás augusztus 1-re kiadó. Str. Mărăsești 32. 3121

A törvényszék mellett kétszobás, magánvilágosított, modern lakás elő-, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel augusztus 1-re, esetleg előbb is kiadó. Strada Dumbrava Roșie 27.

Belvárosi háromszobas,

fürdőszobás lakás augusztustól, vagy szeptembertől nagyon olcsón kiadó. Cim a kiadóban.

Négyszobás lakás, összes mellékhelyiségekkel, azonkívül kétszobás, emeleti garconlakás kiadó. Str. Horia 3., volt Szántay-palota).

VÉTEL-ELADÁS

Teljesen modern kombinált szoba eladó. Calea Saguna 101. 3167

Eladó 1 drb. Ganz „F B” jelzésű 21 HP. 3x380 Voltos villanymotor, indítóval; egy pár daráló műkö. 60x15 cm. Deák darálómalom, Str. Războieni No. 15., Arad-Grădite. 3166

Keleti összekötők, Singer varrógép, festmények, nagy ebédülőszőnyeg, kelim asztalterítő, diványpárnák, dohányzóasztalok eladó. Megtekinthető 10-12-ig és délután 5-7-ig. Str. Moise Nicoară 9-11. I. 8.

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden ártékozatban. KÖLCSONÖK elsőhelyi betáblázásra. HATSCHEK ingatlanforgalmi iroda, Arad Bul. Carol 46. (Lakás agyanoiti), Telefon: 26-95. 1505

A Veszthely legszebb helyén az uccában két és villany, 250 négyszögletes telek, kis házsal és melléképíttel, termő gyümölcsfákkal és szőlővel olcsón eladó. Értekezni a helyszínen minden délután. Str. Santinelei No. 4. 3765

KÜLÖNFÉLEK

Butort, szőnyeget, trórgépet, kasszát, ezüsttárgyakat antik ékszert veszek állandóan a legmagasabb ártéban. Keresek megvételre olcsó zongorát és pianót. Zalogcéduláit olcsón hosszabbítok, előleget nyújtok. Tempo, Fischer Elő-palota. 2997

I. Haas

Ingatlanforgalmi iroda, Bul. Dragalina 9.

Ingatlanok, házak, telkek, földek, szőlők közvetítése minden ártékozatban, jutányos közvetítési díj mellett. 3053

Hirdessen az Aradi Közlönyben